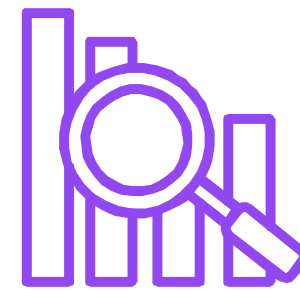
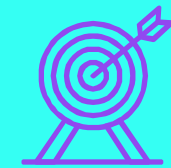
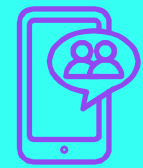
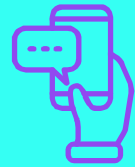
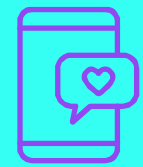
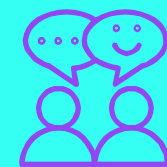
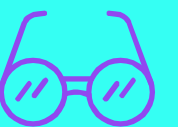
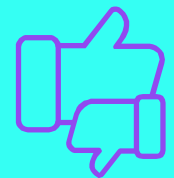
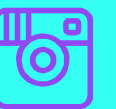
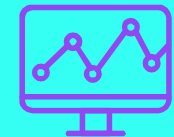
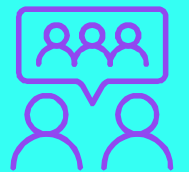

JÄRJESTÖDIGI 2022

Järjestödigikartoitus 2022

TIEKE TIETOYHTEISKUNNAN KEHITTÄMISKESKUS RY
VIESTINTÄ-PIRITTA OY
VITEC AVOINE OY

Alkusanat

JÄRJESTÖDIGI-KARTOITUS SELVITTÄÄ suomalaisen järjestökentän kehitystä digitalisaation hyödyntämiseen, digiosaamiseen, viestintään ja sosiaaliseen mediaan liittyen nyt viidettä kertaa.

Järjestödigigi on kehittynyt ajan mukana vuodesta 2017 alkaen. Kysymyksiä ja kyselyä on kehitetty saadun palautteen ja maailman mullistusten perusteella.

Olemme matkan varrella saaneet myös mahdollisuuden tehdä Järjestödigigi-yhteistyötä muiden muassa Digi- ja väestötietoviraston sekä Verken kanssa. Kartointus on lunastanut paikkansa digitalisoituvassa yhteiskunnassa.

Varsinaiset kartoituksen tekemisen tavoitteet ovat myös toteutuneet. Olemme voineet tarjota suomalaisille järjestöille ja muille järjestöjen parissa toimiville tietoa ja oivalluksia järjestöjen kehittämiseksi - monille jo kyselyn täyttämisen yhteydessä. Nyt 2022 tulosten myötä tietoa on tarjolla lisää.

Haluamme kiittää kaikkia 571:tä syksyllä 2022 kyselyymme vastannutta järjestöihmistä. Monipuolinen ja edellisiä vuosia mukaileva vastaajajoukko mahdollistaa meille tulosten esittämisen koko suomalainen järjestökenttä huomioiden: pienestä suureen ja paikallisesta valtakunnalliseen.

Kartointus toisensa jälkeen tuloksiin saadaan vielä lisää kiinnostavuutta, kun kehitystä voidaan osoittaa vuosivertailujen avulla.

VUONNA 2022 kartoituksen tekemisen tahti vaihdettiin vuosittaisesta joka toinen vuosi tehtävään kyselyyn. Tämä mahdollistaa nyt esimerkiksi pandemian vaikutusten näkemisen järjestöjen digikehityksessä entistä selkeämmin. Yhtenä esimerkkinä mainittakoon etäkokoustamisen ja etätyökäytäntöjen vakiintuminen järjestöjen arkeen.

Tässä kartoituksessa mukana on myös kaksi kokonaan uutta aihepiiriä: datan hyödyntäminen ja haastavan keskustelun kohtaaminen verkossa tai somessa. Jälkimmäisen aihepiirin hieman negatiivisestakin kaiusta huolimatta järjestöjen tulevaisuuden visiot ovat positiiviset.

Korona-aika haastoi järjestöt ajattelemaan uudella tavalla ja kokeilemaan epätavanomaisiakin tapoja toimia. Nyt näyttää siltä, että kokeilemisen kynnyks on reippaasti ylitetty. Vastausten perusteella uskallamme sanoa, että järjestöissä ollaan avoimempia uusille ideoille ja toimintatavoille.

Kiitos vielä kaikille Järjestödiggi 2022 -vastaajille! Me digikartoituksen tekijät toivotamme jokaiselle tuloksiin tutustuvalle positiivisia oivalluksia ja ideoita oman järjestön kehittämistyöhön. Poimikaa tuloksista matkaan juuri ne palaset, jotka koette eniten omiksenne!

19.1.2023

Järjestödiggi-terveisin,

Hanna Vuohelainen

TIEKE ry

Piritta Seppälä

Viestintä-Piritta Oy

Tuomo Heikkilä

Vitec Avoine Oy

Järjestödiggi-kartoitus 2022

1

JÄRJESTÖDIGI

Kartoitus selvittää vuosittain suomalaisten järjestöjen tilaa **digitalisaatioon, digiosaamiseen, viestintään ja sosiaaliseen mediaan** liittyen.

TIEKE TIETOYHTEISKUNNAN KEHITTÄMISKESKUS RY

2

TEKIJÄT

Kartoitus tehtiin nyt viidettä kertaa **TIEKE ry:n, Viestintä-Piritta Oy:n** ja **Vitec Avoine Oy:n** yhteistyönä. Kartoituksen taustalla on vuonna 2014 aloitettu Viestintä-Pirittan Järjestösoma-kartoitus.

3

VASTAAJAT

Vuoden 2022 kyselyyn vastasi **571** järjestötoimijaa (2017 & 2018: 383 vastaajaa, 2019: 479 vastaajaa, 2020: 504 vastaajaa). Vastaajissa oli **137** liittoa, **56** alueellista toimijaa tai piiriä ja **378** paikallista yhdistystä.

VIESTINTÄ-PIRITTA OY

4

TOTEUTUS

Kysely oli avoinna lokakuussa 2022. Kysely toteutettiin avoimena verkkokyselynä. Kartoituksen tekijät työskentelevät myös järjestöjen parissa ja kysely on näin osa heidän töitään.

VITEC AVOINE OY

Miksi Järjestödigikartoitus?

1 Jaamme tietoa

Haluamme kerätä ja jakaa tietoa järjestöjen digitalisaation, digiosaamisen, viestinnän ja somen tilanteesta Suomessa.

2 Tarjoamme peilin

Annamme järjestöille tulosten kautta mahdollisuuden vertailla omaa tilannettaan muihin.

3 Oivallutamme

Jaamme ideoita, kokemuksia ja ajatuksia vastaajilta, joiden avulla ja tuloksiin tutustuen järjestötoimijat voivat oivaltaa uutta digitalisaation, digiosaamisen, viestinnän ja sosiaalisen median mahdollisuuksista osana järjestötoimintaa.

4 Raportoimme ja vertailemme

Vertailemme tuloksia aiempiin vuosiin. Tarjoamme myös havaintoja eri kokoisten järjestöjen eroista viestinnän ja digin suhteen.

5 Keskustelutamme

Pidämme yllä keskustelua digitalisaation, digiosaamisen ja viestinnän merkityksestä järjestöissä.

6 Kannustamme

Annamme tulosten avulla perspektiiviä siihen, miten monella tavalla verkkotoimintaa, viestintää ja somea voi järjestöissä hyödyntää. Haluamme kannustaa tekemään asioita omista lähtökohdista, omille ihmisille ja rohkeasti monella tapaa!

Järjestödiggi-kartoitus 2022 - Yhteenveto

Järjestödiggi elää ajassa. Tänä vuonna uusina osa-alueina mukana olivat muun muassa datan kerääminen ja hyödyntäminen järjestöissä sekä haastavaan keskusteluun tai häiriköintiin törmääminen verkon ja somen kanavilla.

Teknologia on vahvasti mukana järjestöjen arjessa. Eniten sitä käytetään ja sen koetaan hyödyttävän sisäisessä ja ulkoisessa viestinnässä, kokoustamisessa sekä hallitustyöskentelyssä. Näyttää vahvasti siltä, että pandemia-aikana omaksutut etäkokous- ja etätyökäytännöt ovat tulleet jäädäkseen. Hallitustyöskentelyn moni mainitsi siirtyneen täysin verkkoon. Näkemys, johtaminen ja asenteet edistävät teknologian hyödyntämistä, mutta resurssihaasteet eivät ota väistyäkseen.

Muuttuvassa toimintaympäristössä tieto ja osaaminen ovat tärkeitä tekijöitä uudistumisessa. Tietoa järjestöt keräävät ensisijaisesti oman toiminnan kehittämiseksi. Ostettuja tietoa-aineistoja käyttää aniharva, avoimesti saatavilla olevia aineistoja kuten tilastoja selvästi useampi. Saavutettavuuteen kiinnitetään eniten huomiota verkkopalveluiden sisällöissä, verkkosivujen kehittämisessä sekä sosiaalisessa mediassa.

Yli puolet sanoo osaamisen edistävän teknologian hyödyntämistä, mutta monille se on edelleen suuri este tai vähintään hidaste. Osaamisessa viime vuosien digiloikka näkyy selkeimmin verkkokokousosaamisen vahvistumisena. Lähikohtaamisten merkitys on kuitenkin järjestöissä suuri, joten monet pyrkivät järjestämään kokouksia ja tapahtumia hybridimallilla. Tietoturva ja -suoja on monilla jo hallinnassa, mutta osaamista tarvitaan edelleen lisää.

Järjestödigikartoitus 2022 - Yhteenveto

Järjestöt antavat ja tarvitsevat digitukea. 10 % tarjoaa digitukea järjestöjäsenyyteen katsomatta, 56 % ei tarjoa digitukea lainkaan. Kun järjestö itse tarvitsee digitukea, antajana on usein ulkopuolinen asiantuntija. Digitaalisten osaamismerkkien yleinen tunnettuus sekä itse osaamismerkkejä vastaanottaneiden osuus on pikku hiljaa kasvanut.

Järjestöviestintä elää ajan mukana. Tuloksissa voidaan nähdä pandemiavuosien vaikutuksia ja vakiintuneita tapoja tehdä viestintää. Vastaajien antamien esimerkkien kautta on puolestaan havaittavissa, että esimerkiksi sosiaalisen median mahdollisuuksia käytetään myös järjestötoiminnan toteuttamisessa, ei pelkästään viestinnässä.

Viestintäkanavien kohdalla nousijoina olivat podcastit ja ilmoittautumisen mahdollistavat työkalut. Sen sijaan laskussa olivat blogit, uutiskirjeet ja lehdet. Sosiaalisen median osalta Facebook jatkaa edelleen kaiken kokoisten järjestöjen käytetyimpänä kanavana, kun taas Twitter on kääntynyt jonkin verran laskuun. TikTokin käyttö on lisäksi hyvin marginaalista vastaajien joukossa: vain 5 %:lla vastaajista on kanava käytössään.

Sosiaalinen media on vakiintunut osa järjestöjen viestintää ja toimintaa. Sen sijaan haasteeksi sen hyödyntämisessä koetaan edelleen ajan, tekijöiden ja osaamisen puute. Tämä heijastuu osittain myös suunnittelemattomuuteen, joka on nähtävissä tuloksista: järjestöissä tehdään eniten vuosittaisia viestintäsuunnitelmia, mutta esimerkiksi somestrategioita on kaikista vastanneista vain 21 %:lla.

Järjestödigikartoitus 2022 - Yhteenveto

Haastavien keskusteluiden ja häirinnän kohtaamiseen liittyvien tulosten voidaan sanoa olevan sekä hyviä että huonoja. Huonona asiana voidaan todeta, että lähes 40 % kaikista vastanneista järjestöistä on saanut osakseen jonkin tasoista haastavaa viestintää tai häirintää verkon ja somen kanavilla. Sen sijaan vakavampaa häirintää, kuten maalittamista tai päätöksentekoon vaikuttamista kohdattiin vain murto-osassa järjestöjä.

Ilahduttavia ja hyviä asioita tuloksissa aiheen tiimoilta oli muun muassa se, että järjestöt eivät ole juurikaan vähentäneet viestintäänsä kriittisen toiminnan seurauksena. Lisäksi yli puolet järjestöistä on varautunut haastaviin tilanteisiin jollakin tapaa. Erityisen positiivisena asiana voidaan myös todeta, että varautumiskeinoista eniten vastauksia sai vaihtoehto: "Pyrimme vahvistamaan keskustelukulttuuria omalla toiminnallamme".

Tulevaisuuden näkymissä yhteistä oli, että digikehityksen arveltiin muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta etenevän vääjäämättä. Työ- ja toimintakulttuurin muutos on pysyvää. Digikehityksen kelkkaan pääseminen ja siinä pysyminen on järjestöille elinehto. Toiset näkivät tulevaisuudessa huolenaiheita, toiset painottivat enemmän mahdollisuuksia.

Korona-aika haastoi järjestöt ajattelemaan uudella tavalla ja kokeilemaan epätavanomaisiakin tapoja toimia. Järjestödigikartoituksen tulosten perusteella näyttää siltä, että kokeilemisen kynnyks on nyt reippaasti ylitetty. Vastausten perusteella uskaltaa sanoa, että järjestöissä ollaan avoimempia uusille ideoille ja toimintatavoille.

Järjestödiggi: materiaalin sisältö

1. Digitalisaatio järjestöissä

- Verkon ja teknologian hyödyntäminen
- Vahvuudet ja esteet
- Datan hyödyntäminen
- Saavutettavuus

2. Digiosaaminen järjestöissä

- Digiosaamisen alueet
- Digituki
- Osaamismerkit

3. Järjestöviestintä

- Suunnitelmat ja strategiat
- Ulkoinen viestintä
- Mainonta

4. Järjestösoma

- Somekanavat ja somen käytön syyt järjestöissä
- Onnistumiset somessa
- Somen haasteet

5. Haastava keskustelu ja häirintä

- Tilanteiden kohtaaminen
- Varautuminen tilanteisiin

6. Tulevaisuus

JÄRJESTÖDIGI 2022

Digitalisaatio järjestöissä

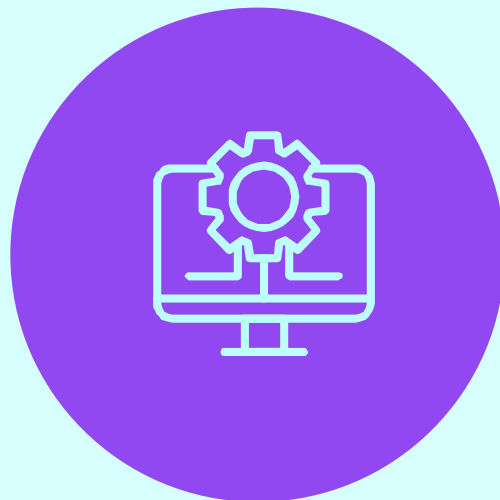
TIEKE TIETOYHTEISKUNNAN KEHITTÄMISKESKUS RY

VIESTINTÄ-PIRITTA OY

VITEC AVOINE OY

Digitalisaatio järjestöissä -osio

vastaa seuraaviin kysymyksiin:

Missä järjestöjen toiminnoissa verkkoa ja teknologiaa hyödynnetään? Missä niistä koetaan olevan eniten hyötyä?

TIEKE TIETOYHTEISKUNNAN KEHITTÄMISKESKUS RY

Mitkä seikat hidastavat ja mitkä edistävät järjestöjen digitalisaatiokehitystä? Miten järjestöt hyödyntävät keräämäänsä dataa?

VIESTINTÄ-PIRITTA OY

Miten järjestöt ovat perehtyneet saavutettavuuslainsäädäntöön? Miten verkkopalveluiden saavutettavuuteen on panostettu?

VITEC AVOINE OY

1. DIGITALISAATIO JÄRJESTÖISSÄ:

Verkon ja teknologian hyödyntäminen

Selvitimme, missä toiminnoissa järjestöt
hyödyntävät verkkoa ja teknologiaa
ja mistä koetaan olevan
eniten hyötyä.

Digitalisaatio näkyy aivan kaikessa – parempi onkin miettiä missä osa-alueessa se ei vielä näkyisi.

Paikallinen yhdistys

Teknologia järjestön arjessa TOP 4

85 %

Sisäinen viestintä.

Valtaosa järjestöistä hyödyntää teknologiaa sisäiseen viestintään ja yhteydenpitoon. Sähköisillä kanavilla on merkittävä rooli yhteydenpidossa järjestön sisällä.

TIEKE TIETOYHTEISKUNNAN KEHITTÄMISKESKUS RY

75 %

Kokoustaminen.

Etäkokoukset ovat mullistaneet järjestöjen arkea. Ne ovat helpottaneet monien osallistumista ja parhaimmillaan lisänneet osallistujamääriä.

72 %

Ulkoinen viestintä.

Teknologian rooli ulkoisessa viestinnässä on ollut pitkään merkittävä. Viestintää tehdään monikanavaisesti, markkinointia mm. somessa.

VIESTINTÄ-PIRITTA OY

70 %

Hallitustyö.

Hallitustyöskentely on monilla siirtynyt kokonaan verkkoon. Kokousten lisäksi hyödynnetään mm. yhteisiä dokumenttivarantoja ja sähköisiä allekirjoituksia.

VITEC AVOINE OY

Verkko ja teknologia on osa järjestöjen arkea

Verkkoympäristöjen käyttö on lisääntynyt erityisesti etäkokouksissa ja -koulutuksissa. Kehitys on tuonut mukanaan helpomman yhteydenpidon ja yhteistyön myös yhteistyökumppaneiden kanssa.

Lähitapaamisia kaivattiin ja monet olivat päätyneet järjestämään kokouksia sekä lähi- että etäosallistumisen mahdollistavina hybriditapaamisina.

“Lähes kaikki järjestömme toiminta hyötyy teknologiasta, tai nykyään jopa tapahtuu verkon välityksellä.

Rajoitusten purkamisen jälkeen iso osa hyväksi havaituista digitaalisista toimintatavoista on jäänyt käyttöön.”

Alueellinen yhdistys

”

Suurin varsinainen muutos liittyy korona-vuosien pakottamiin etäkokous ja -koulutusmalleihin. Vaikka sinänsä kyse on melko pienestä osiosta, on sen vaikutus huomattava näihin osallistuvien hiilijalanjäljen ja ajankäytön suhteen.

Paikallinen yhdistys

”

Myös ammatillisissa verkostoissa toimiminen, myös kansainvälisesti, on helpottunut.

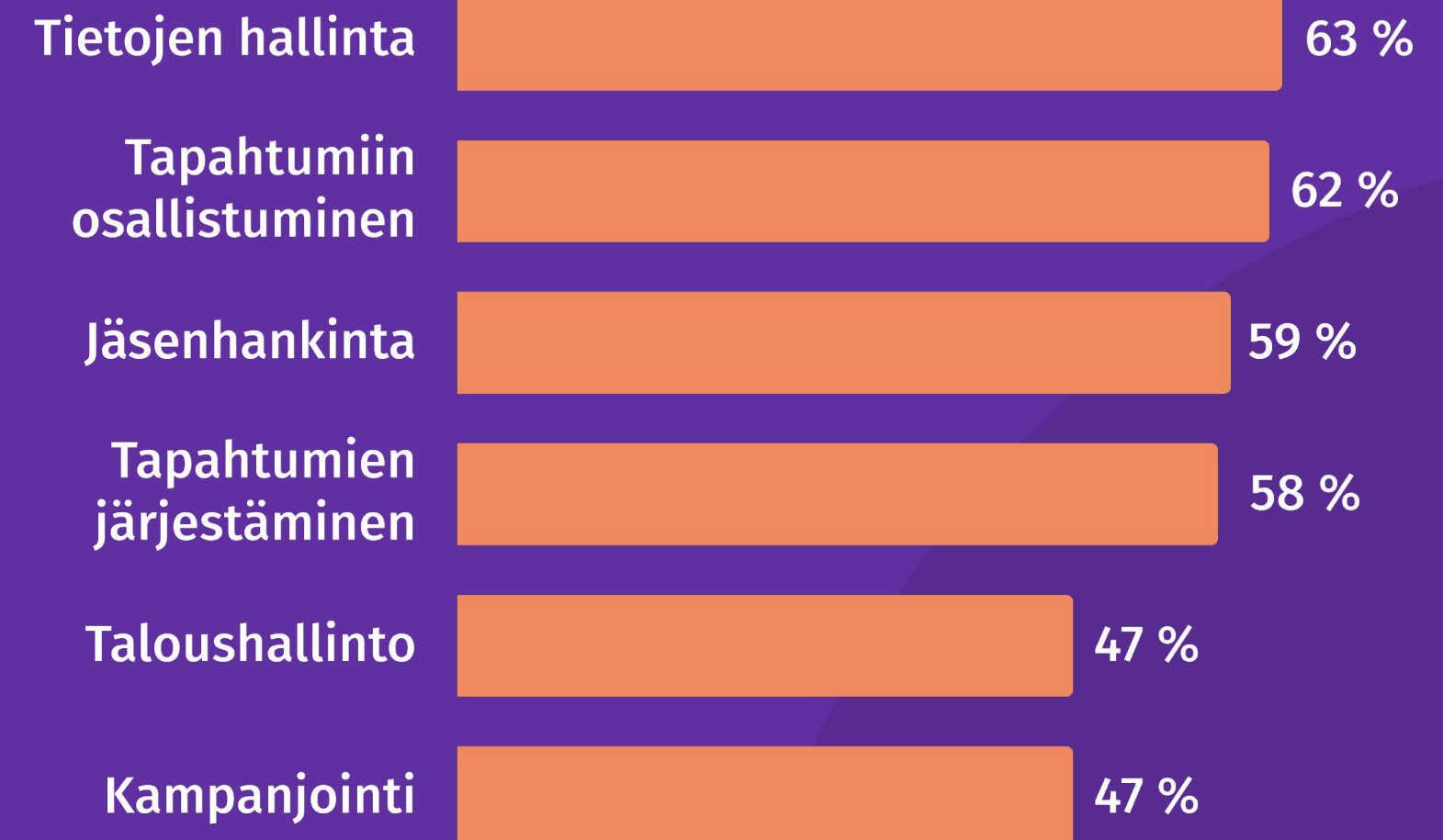
Ulkoinen viestintä on ollut lähes pelkästään digitaalista jo pitkään.

Valtakunnallinen järjestö

Tiedonhallinnasta kampanjointiin

Järjestöjen toiminta vaihtelee - kaikki eivät tee kaikkea. Vaikka teknologiaa ei niin usein mainittu hanketyön, varainhankinnan, yhteiskunnallisen vaikuttamisen tai vapaaehtoisten johtamisen ja työn tukemisen yhteydessä, näissäkin toiminnoissa noin neljäsosa hyödynsi teknologiaa.

Verkon ja teknologian hyödyntäminen

Olemme käytännössä luopuneet papereista ja mapeista sillä kaikki käsiteltävä aineisto (hallinto, asiakastyö) on sähköistä ja se talletetaan/arkistoidaan sähköisesti.

Koronapandemia vauhditti myös asiakastyön kehittämistä entistä monikanavaisemmaksi - ja lisäsi näin palveluiden ja tarjottavan tuen saavutettavuutta ja kynnyksettömyyttä.

Paikallinen yhdistys

Vaikka olemme ikääntyneiden yhdistys , niin digitalisaatio on yhtenä isona osana valtakunnallista toimintaamme. Pandemia ajoi meidät ottamaan pakolla digiloikan ja eipä ollut huono pakote.

Valtakunnallinen järjestö

Jäsenistö on suurimmaksi osaksi iäkästä meillä, joten digitalisaatiota useat jäsenet vierastavat vielä, mutta ainakin aktiivien keskuudessa on vierastus vähentynyt 2020-luvulla.

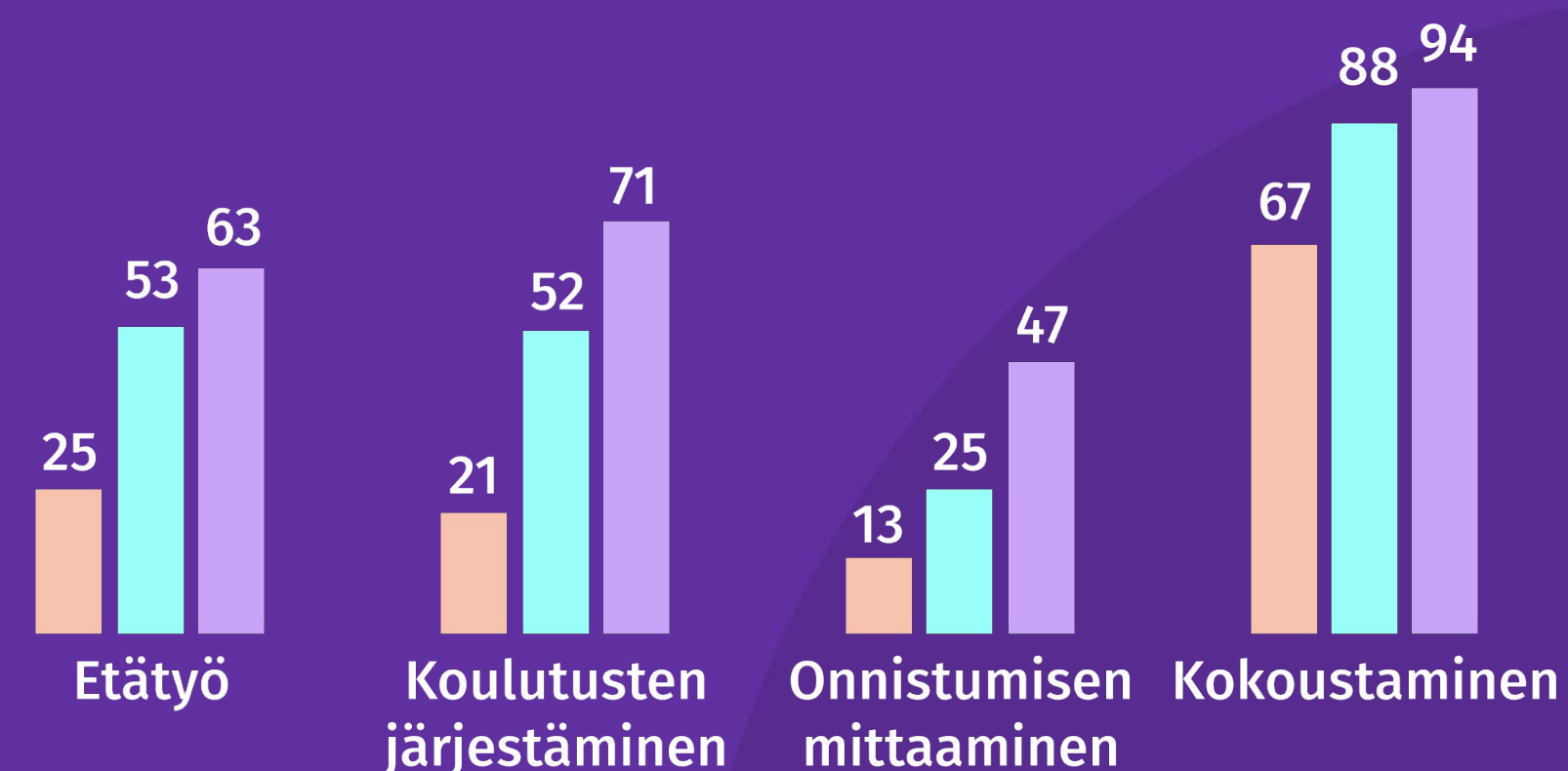
Paikallinen yhdistys

Järjestön koko näkyy hyödyntämisessä

Kaikilla osa-alueilla valtakunnalliset järjestöt hyödyntävät teknologiaa paikallisjärjestöjä runsaammin. Alueelliset järjestöt sijoittuvat tähän väliin monilla osa-alueilla. Jäsenhankinnassa ja kampanjoinnissa alueelliset järjestöt hyödyntävät teknologiaa kuitenkin aavistuksen valtakunnallisia järjestöjä enemmän.

Verkon ja teknologian hyödyntäminen eri kokoisissa järjestöissä

● paikallinen ● alueellinen ● valtakunnallinen

Toiminnot, joissa teknologiasta koetaan olevan eniten hyötyä

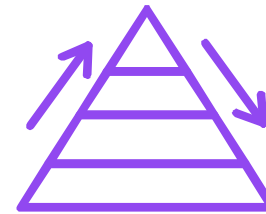
- Toiminnoissa, joissa teknologiaa ja verkkoa eniten käytetään, koetaan myös suurimmat hyödyt.
- Tämä näkyy kaiken kokoisissa järjestöissä.
- Sisäinen viestintä (54 %)
- Kokoustaminen (48 %)
- Ulkoinen viestintä (46 %)
- Hallitustyö (38 %)
- Koulutukseen ja tapahtumiin osallistuminen (30 %)
- Vähintään joka viides on valinnut hyödyllisimpien joukkoon myös:
 - etätyö (24 %)
 - tapahtumien järjestäminen (22 %)
 - taloushallinto (20 %)

Verkkosivu-uudistus on juuri valmistumassa ja kohta alkaa jäsenrekisterin/CRM/laskutuksen uudistus. Molemmat ovat meille valtavia ja kriittisiä hankkeita. Verkkosivu-uudistus parantaa jäsenten palveluja ja toivottavasti kasvattaa verkon osuutta jäsenhankinnassa.

Jäsenrekisteri-CRM-laskutusjärjestelmä on tärkeintä infraamme, toimitilojakin tärkeämpi. Vaikka tavoitamme jäsenemme myös poikkeuksellisen laajalevikkisellä printtilehdellä, niin uutiskirjeet ja verkkosivusto ovat vähintään yhtä tärkeitä.

Valtakunnallinen järjestö

1. DIGITALISAATIO JÄRJESTÖISSÄ:

Vahvuudet ja esteet

verkon ja teknologian
hyödyntämisessä

Digikehityksen tärkeät mahdollistajat

1

Näkemys

Lähes 80 % arvio näkemyksen digitalisaation mahdollisuuksista edistävän hyvin tai jonkin verran järjestön mahdollisuuksiin hyödyntää teknologiaa toiminnassaan.

TIEKE TIETOYHTEISKUNNAN KEHITTÄMISKESKUS RY

2

Johtaminen

Johdolla on keskeinen rooli järjestön toiminnan ohjaamisessa. Johtaminen nähtiin selvästi enemmän teknologian hyödyntämistä edistävänä kuin estävänä tekijänä.

Viestintä-Piritta Oy

3

Asenteet

Vuosi vuodelta asenteet ovat pienempi hidaste teknologian hyödyntämiselle. Reilu kolmasosa näki asenteiden olevan hidaste tai suuri este 2022, mikä on lähes kymmenen prosenttiyksikköä vähemmän kuin 2020.

Vitec Avoine Oy

Resurssit – digin hyödyntämisen tutut esteet

1

Henkilöresurssit

Henkilöresurssit - tai pikemminkin niiden puute - nähdään suurimmaksi hidasteeksi teknologian hyödyntämiselle. Puolet (50 %) katsoi henkilöresurssit joko suureksi esteeksi tai hidasteeksi.

2

Taloudelliset resurssit

Henkilö- ja taloudelliset resurssit kulkevat käsi kädessä. Hieman alle puolet (49 %) katsoi taloudelliset resurssit joko suureksi esteeksi tai hidasteeksi teknologian hyödyntämiselle.

3

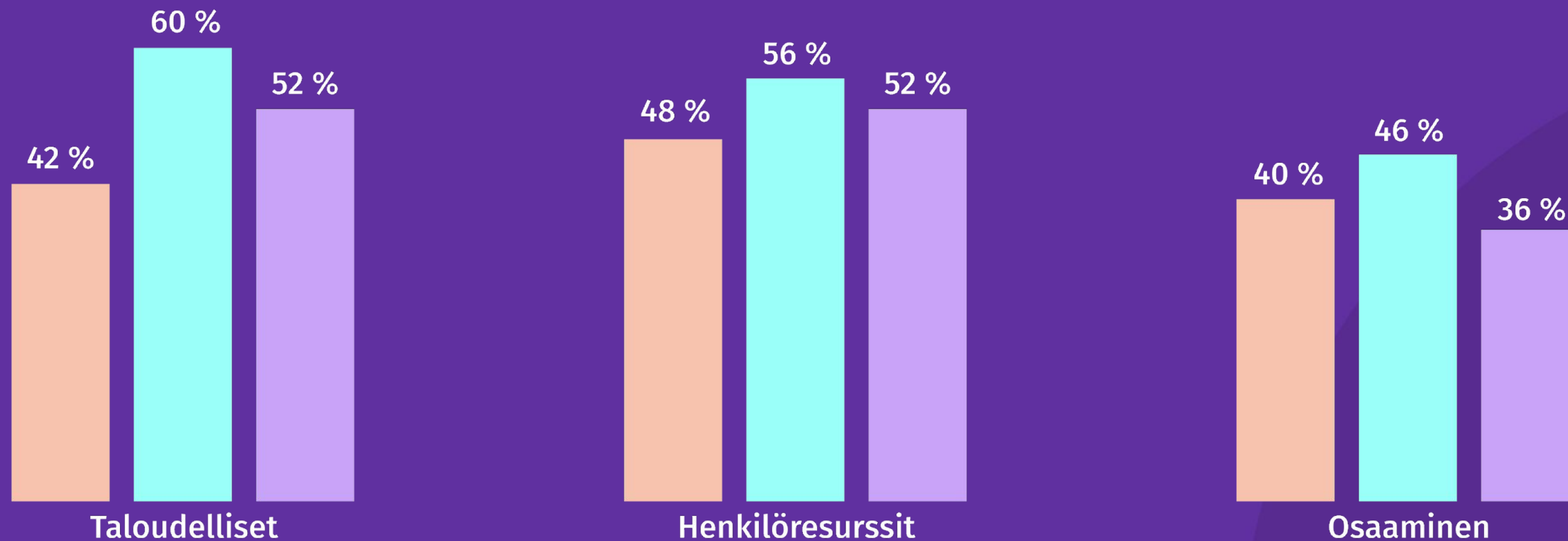
Osaaminen

Vaikka pandemia-aika tarkoitti monille pakollista digiloikkaa ja uuden opettelua, osaaminen on edelleen merkittävä hidaste tai jopa suuri este (40 %) teknologian hyödyntämiselle.

Resurssipula näkyy kaiken kokoisissa järjestöissä

Näin resurssit nähtiin hidasteena tai esteenä teknologian hyödyntämiselle eri kokoisissa järjestöissä

● paikallinen ● alueellinen ● valtakunnallinen

TIEKE TIETOYHTEISKUNNAN KEHITTÄMISKESKUS RY

VIESTINTÄ-PIRITTA OY

VITEC AVOINE OY

1. DIGITALISAATIO JÄRJESTÖISSÄ:

Datan hyödyntäminen

Tietoaineistot järjestöjen toiminnassa

Muuttuvassa toimintaympäristössä tieto ja osaaminen ovat lisääntyvässä määrin tärkeitä tekijöitä uudistumiselle ja menestymiselle. Myös järjestöjen on hyvä tunnistaa, mitä tietovarantoja heillä on käytössään, mitä muiden toimijoiden dataa on tarjolla ja mitä hyötyä omista tietovarannoista voisi olla muille toimijoille niin paikallisesti kuin valtakunnallisesti.

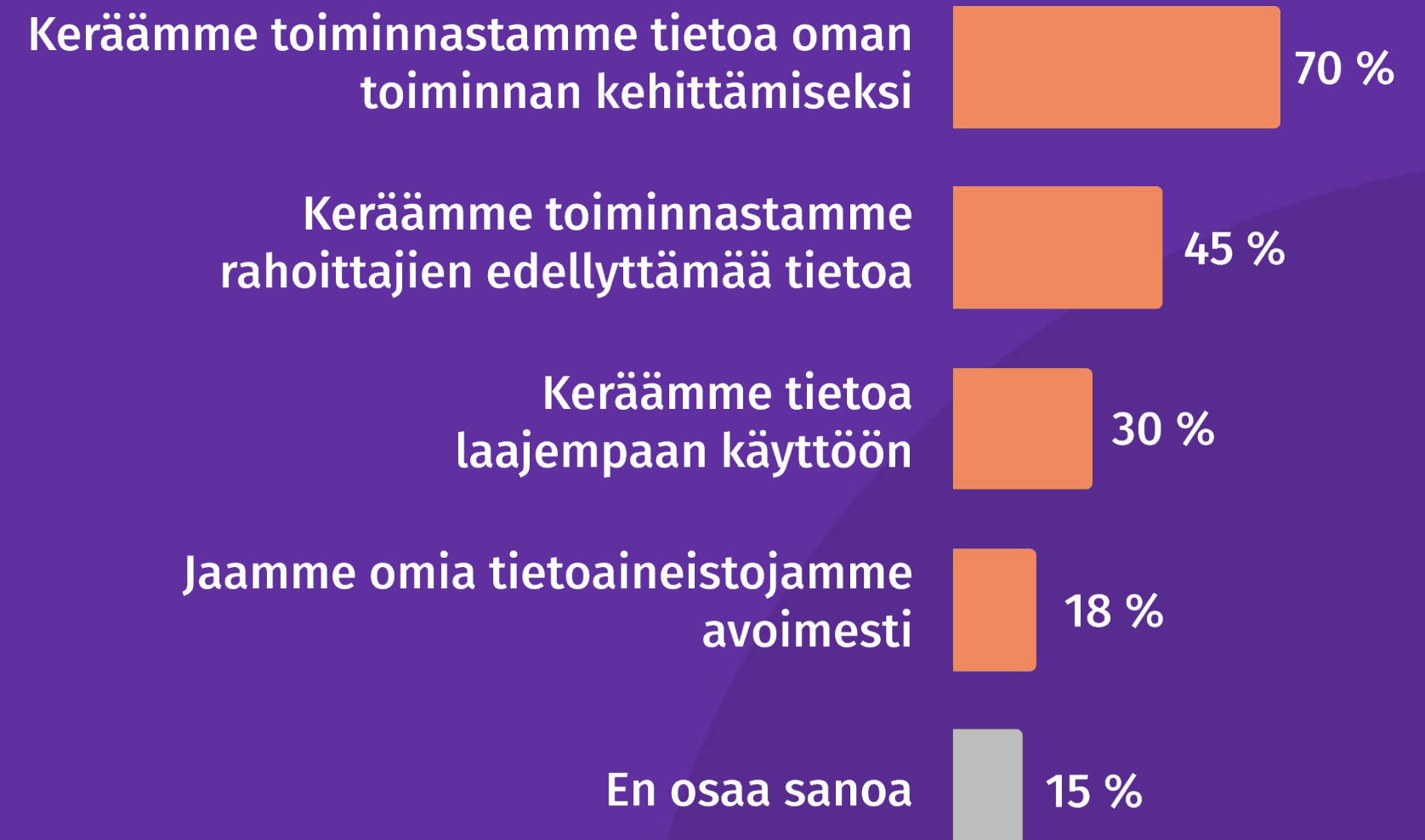
Järjestöille kertyy toiminnassa paljon tietoa oman kehittämisen ja vaikuttavuuden arvioinnin pohjaksi esimerkiksi osallistujatilastoina, jäsenpalautteina, verkkosivujen kävijätilastoina ja markkinoinnin seurantadatana. Digitalisaatiokehityksen myötä järjestöt voivat merkittävästi osallistua myös datan ja tiedon laajempaan keräämiseen, käyttöön ja jakamiseen.

Tietoa kerätään eniten oman järjestön käyttöön

Tietoaineistojen keräämistä, jakamista ja hyödyntämistä kartoitettiin Järjestödigin puitteissa tänä vuonna ensimmäistä kertaa.

Tiedon kerääminen oman toiminnan kehittämiseksi oli yleisintä. Valtakunnallisten järjestöjen vastaajista lähes 84 %, alueellisista 76 % ja paikallisista 63 % vastasi tietoa kerättävän tähän tarkoitukseen.

Itse kerätyt tietoaineistot

Erilaiset mittaristot ja tyytyväisyyskyselyt ovat helpottuneet seurassamme digitalisoitumisen myötä.

Paikallinen yhdistys

Merkittävä lisä on ollut myös viime vuosina kehitetty vaikuttavuusmittari, joka antaa systemaattista tietoa asiakastyön vaikutuksista.

Paikallinen yhdistys

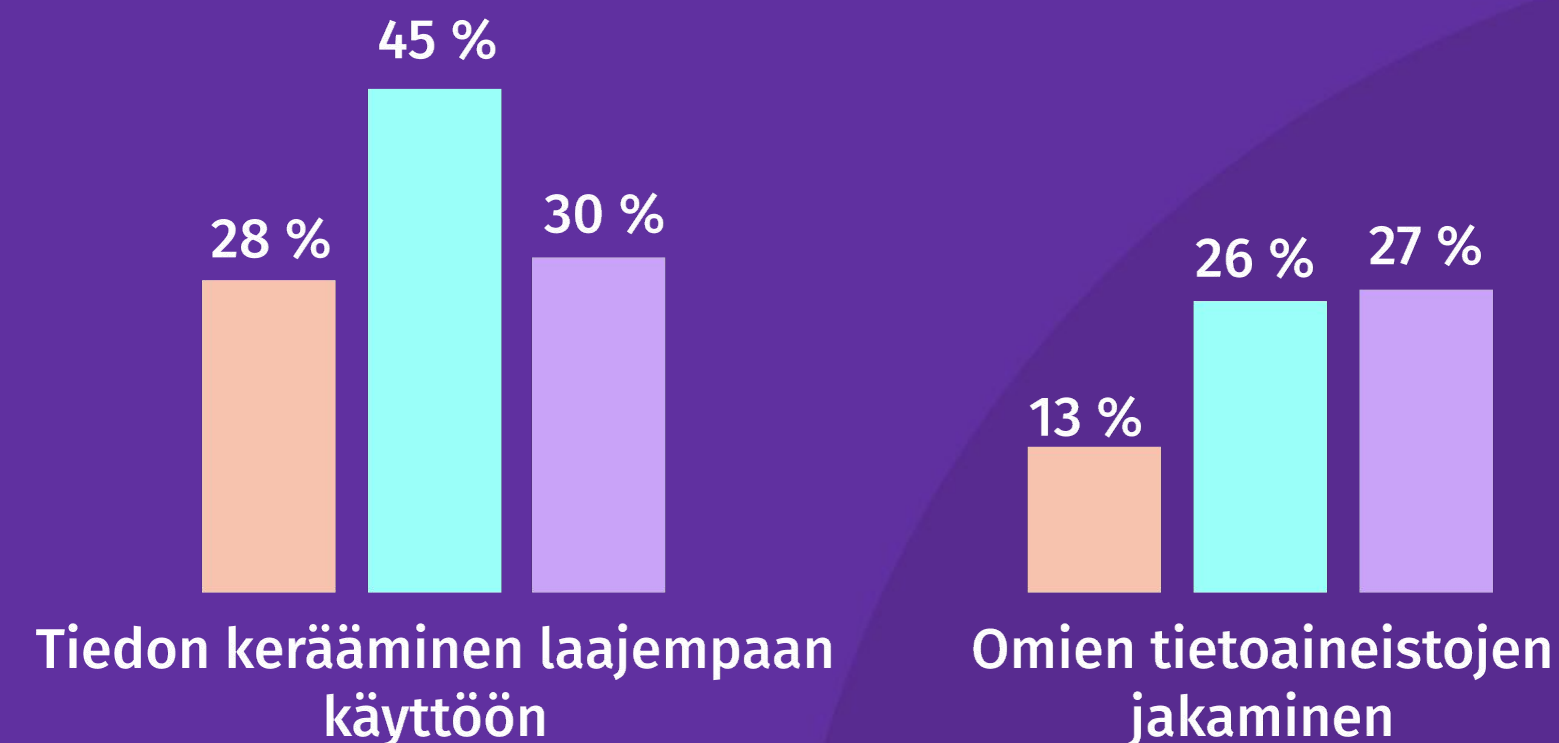
Tiedon jakamisessa hukattua potentiaalia?

Laajempaan käyttöön kuten kattojärjestöille, yhteistyöverkostoille, maakunnan tai valtakunnan tasolle tietoa toiminnastaan keräsi 30 %.

Omia tietoaaineistojaan kuten omien toimintatilastojen julkaisuja tai tietoaaineistoja rajapintojen kautta jakoi lähes 18 %.

Tiedon kerääminen ja jakaminen laajempaan käyttöön

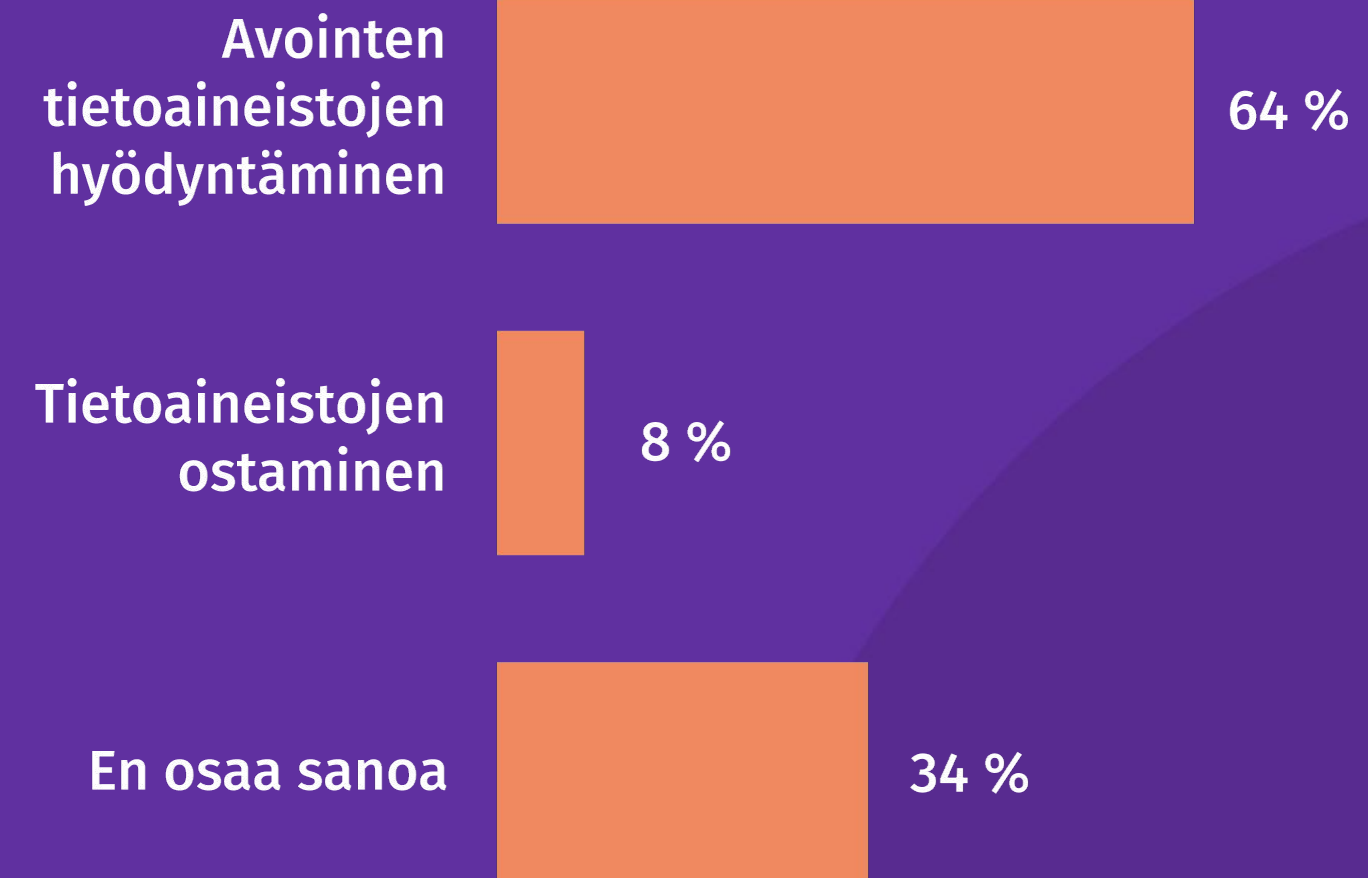
● paikallinen ● alueellinen ● valtakunnallinen

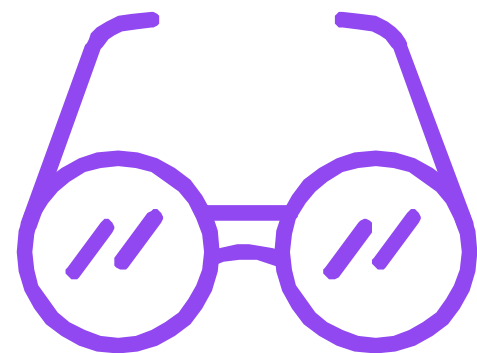

Yli puolet hyödyntää avoimia tietoaineistoja

Muualta hankittujen tietoaineistojen ja muiden omistamien tietoaineistojen hyödyntämistä kartoitettiin avointen tietoaineistojen hyödyntämisen ja tietoaineistojen ostamisen osalta. Ostettuja tietoaineistoja kuitenkin osoitteistoja käytettiin lähinnä valtakunnallisissa järjestöissä. Avoimia aineistoja kuten julkisia tilastoja tai järjestön toimialan aineistoja hyödynnettiin kaiken kokoisissa järjestöissä.

Muiden tietoaineistojen hyödyntäminen

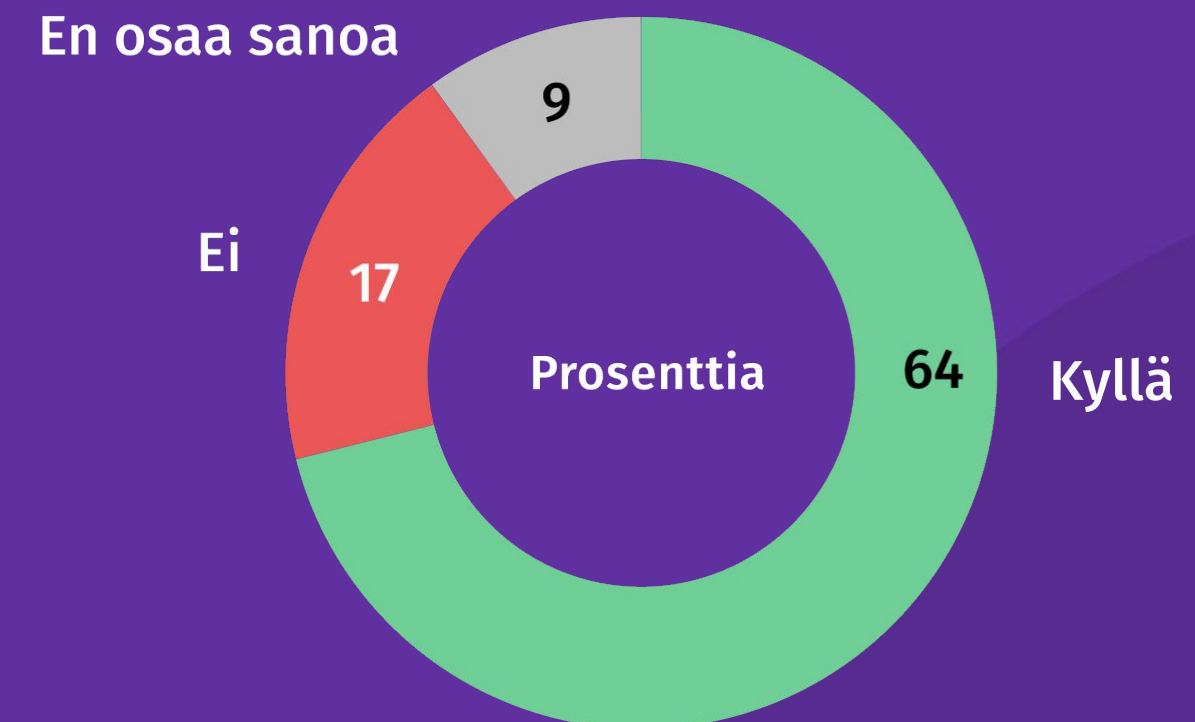
1. DIGITALISAATIO JÄRJESTÖISSÄ:

Saavutettavuus

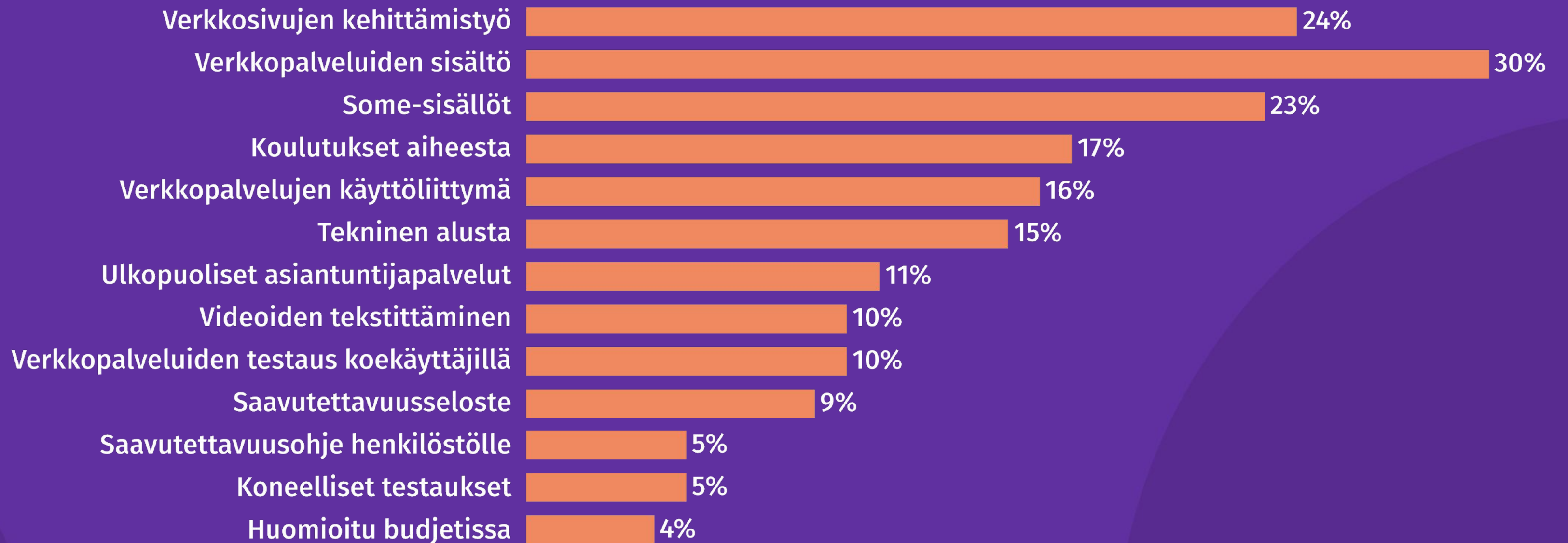
64 % järjestöistä huomioi saavutettavuusasiat järjestössään.

17 % ei huomioi saavutettavuusasioita mitenkään, ja 9 % ei osaa sanoa.

Saavutettavuus huomioidaan järjestöissä:

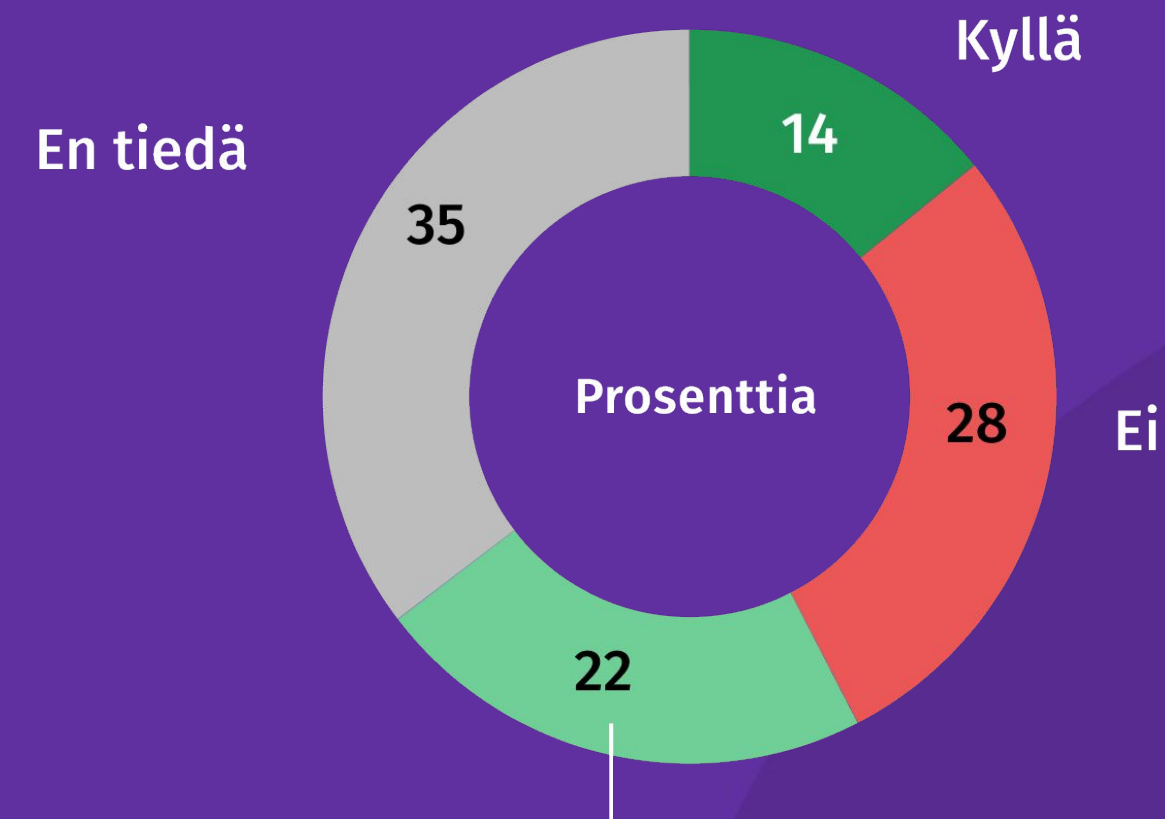
Näin saavutettavuus huomioidaan järjestöissä

Joka viides järjestö kiinnittää saavutettavuuteen huomioita, vaikka digipalvelulaki ei velvoitakaan heitä.

Muutosta vuoteen 2020 ei ilmennyt kyselyssä.

Velvoittaako digipalvelulaki järjestöäsi?

Lainsäädäntö ei velvoita, mutta kiinnitämme saavutettavuuteen tästä huolimatta huomiota

Digitalisaatio järjestöissä

Näyttää vahvasti siltä, että pandemia-aikana omaksutut käytännöt ovat tulleet jäädäkseen. Verkkoon siirtyneet kokoukset ja koulutukset ovat helpottaneet aikataulutusta, laajentaneet osallistujakuntaa ja tuoneet resurssisäästöjä sekä ajankäyttöön että matkakustannuksiin.

Hallitustyöskentelyn moni mainitsi siirtyneen täysin verkkoon.

Digitaaliset kanavat niin sisäisessä kuin ulkoisessa viestinnässä ovat keskeisessä roolissa.

Näkemykset, johtaminen ja asenteet edistävät, resurssit hidastavat verkon ja teknologian hyödyntämistä. Moni järjestö ottaa myös saavutettavuusasiat huomioon verkossa: jopa ne järjestöt, joita lainsäädäntö ei velvoita.

JÄRJESTÖDIGI 2022

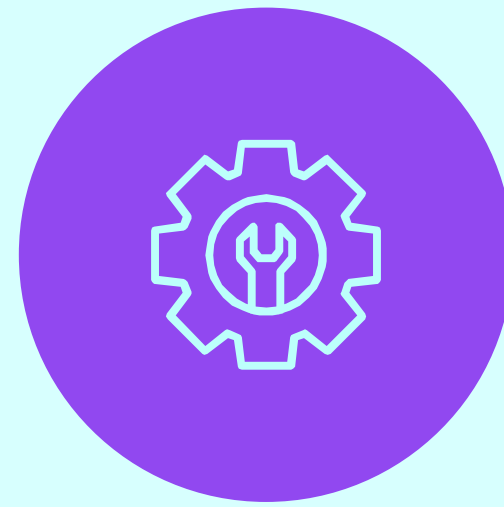
Digiosaaminen järjestöissä

Digiosaaminen järjestöissä-osio

vastaa seuraaviin kysymyksiin:

Onko digiosaaminen este vai mahdollistaja? Mitkä digiosaamisen alueet ovat vahvoja? Missä osaamista tarvitaan lisää?

Millaiset ovat järjestöjen digituen näkymät? Missä määrin digitukea annetaan ja saadaan?

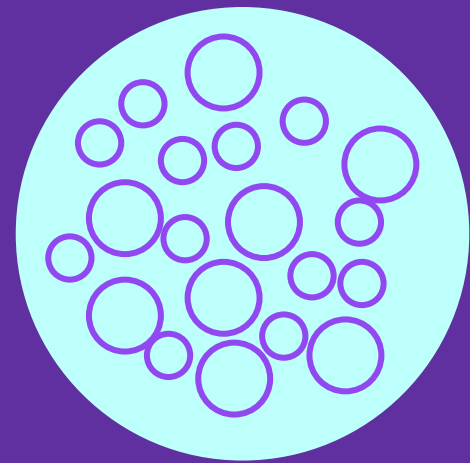
Tunnetaanko järjestöissä osaamisen tunnistamisessa ja tunnustamisessa käytettävät osaamismerkit?

2. DIGIOSAAMINEN JÄRJESTÖISSÄ:

Digiosaamisen alueet

Monenlaista osaamista tarvitaan

22 OSAAMISENALUETTA

Kartoitimme digiosaamista yli kahdellakymmenellä osaamisen alueella hakukoneoptimoinnista yhteisölliseen työskentelyyn. Kaikki osa-alueet on esitelty seuraavilla sivuilla.

TIEKE TIETOYHTEISKUNNAN KEHITTÄMISKESKUS RY

SISÄLLÖN TUOTTAMINEN JA VIESTINTÄ

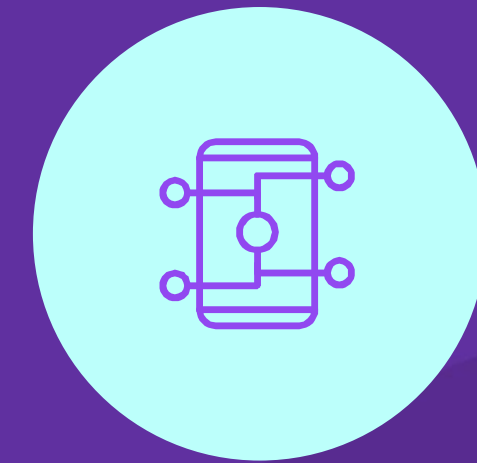
kuten verkkosivujen suunnittelu ja päivittäminen, podcastien tekeminen sekä webinaarien ja verkkokoulutusten järjestäminen.

TIEDONHALLINTA JA TURVALLISUUS

kuten tekijän- ja käyttöoikeudet, tiedonhaku, datan hyödyntäminen sekä tietoturva ja tietosuoja.

VIESTINTÄ-PIRITTA OY

TYÖVÄLINEET JA TIETOTYÖ

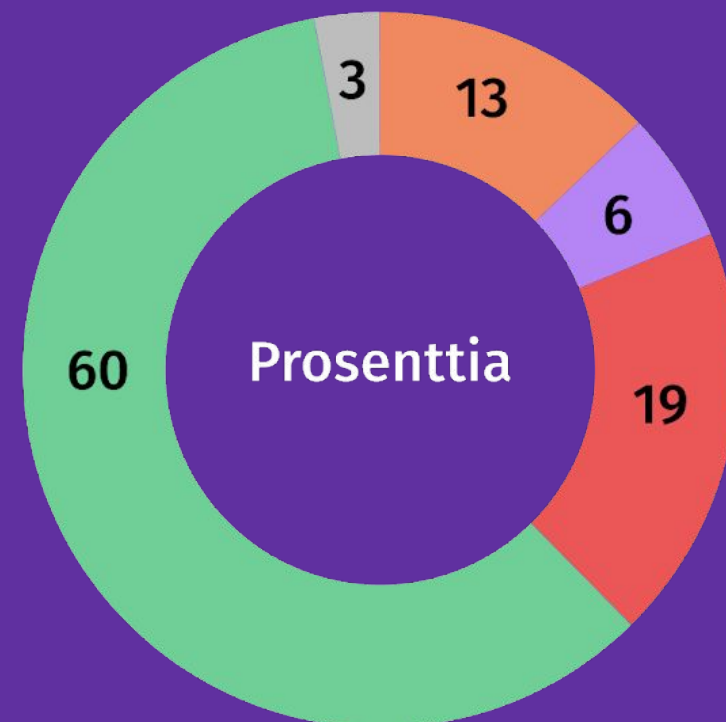
kuten laitteiden hallinta, sähköposti ja sähköinen kalenteri, verkkokokousten järjestäminen ja yhteisöllinen työskentely.

VITEC AVOINE OY

Tietoa ja kohtaamisia verkossa

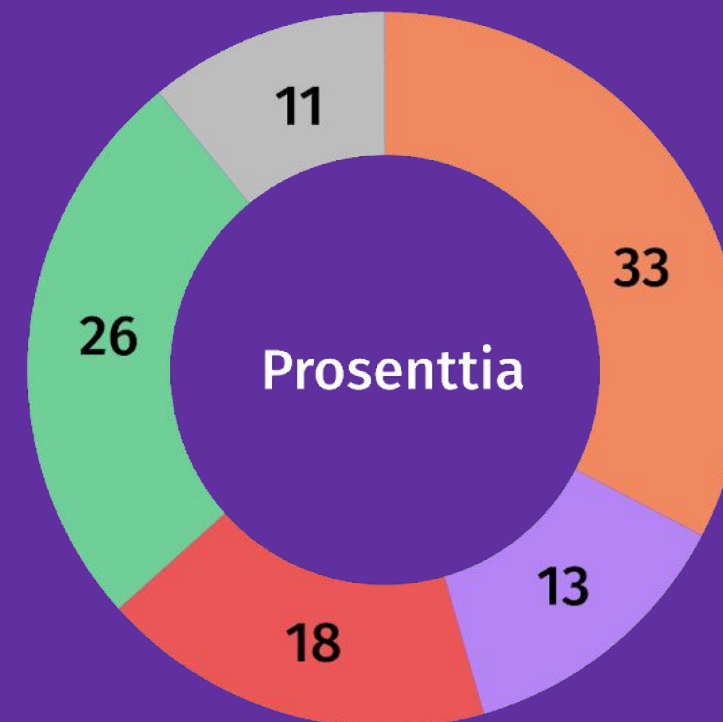
● ei tarvita ● on tulevaisuuden suunnitelmissa ● osaamista puuttuu ● hallinnassa ● en osaa sanoa

Verkkokokousten järjestäminen

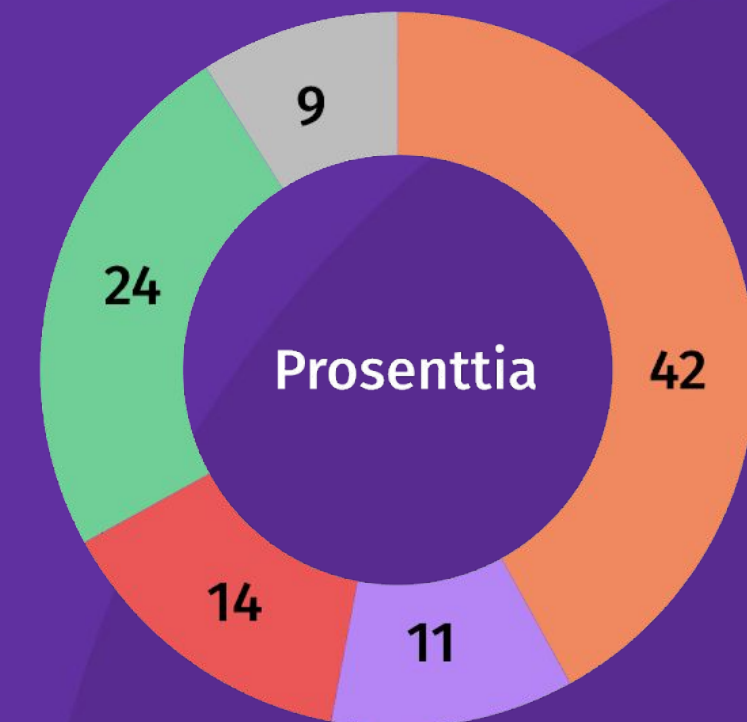
TIEKE TIETOYHTEISKUNNAN KEHITTÄMISKESKUS RY

Verkkokoulutusten järjestäminen

VIESTINTÄ-PIRITTA OY

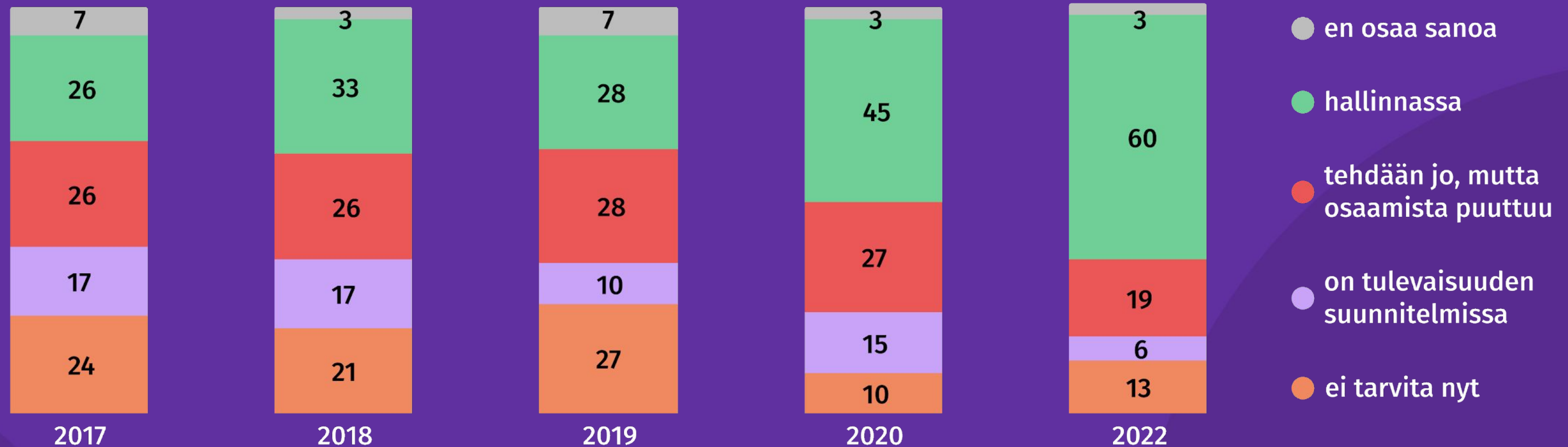
Webinaarin järjestäminen

VITEC AVOINE OY

Digiloikka verkkokokouksissa

Verkkokokousten järjestämien

”

Kokoukset ja osa koulutuksista ovat nykyään hybridimallisia ja se mahdollistaa sellaisten henkilöiden osallistumisen kokoukseen, jotka eivät olisi päässeet paikanpäälle.

Alueellinen yhdistys

”

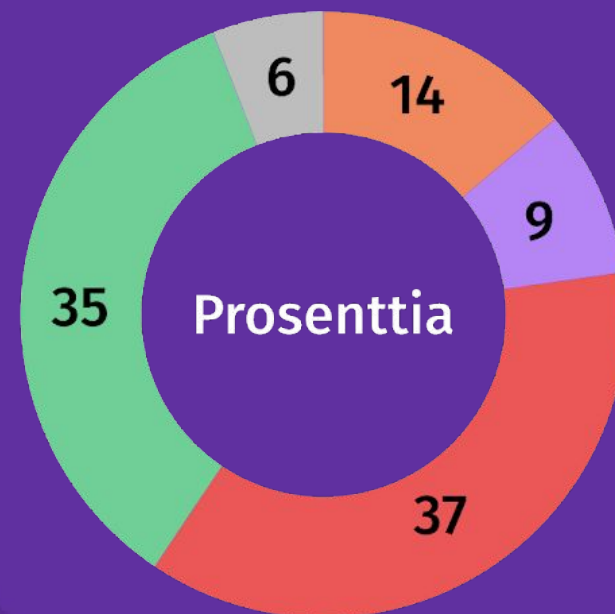
Verkkotoiminta on mahdollistanut valtakunnallisessa yhdistyksessä vapaaehtoisten kouluttamisen aiempaa useammin ja kustannustehokkaammin.

Valtakunnallinen järjestö

Viestinnän visuaalisuutta

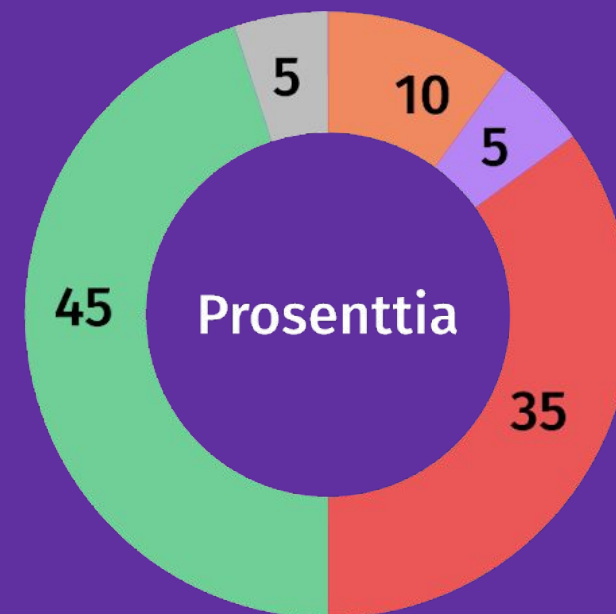
● ei tarvita ● on tulevaisuuden suunnitelmissa ● osaamista puuttuu ● hallinnassa ● en osaa sanoa

Kuvankäsittely

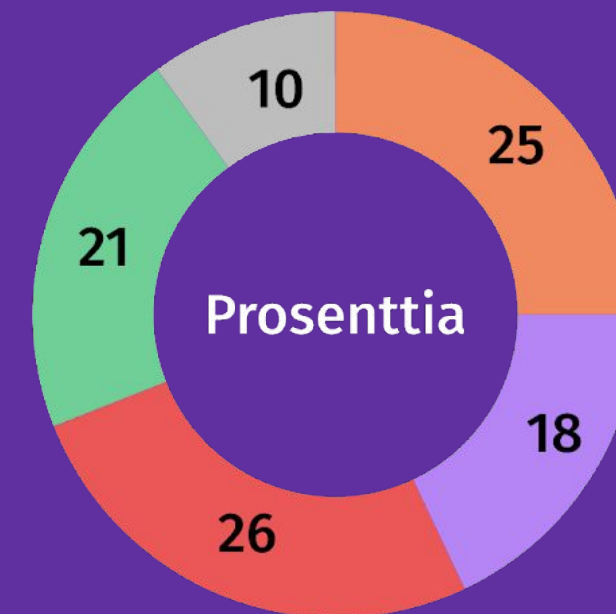

TIEKE TIETOYHTEISKUNNAN KEHITTÄMISKESKUS RY

Valokuvaus

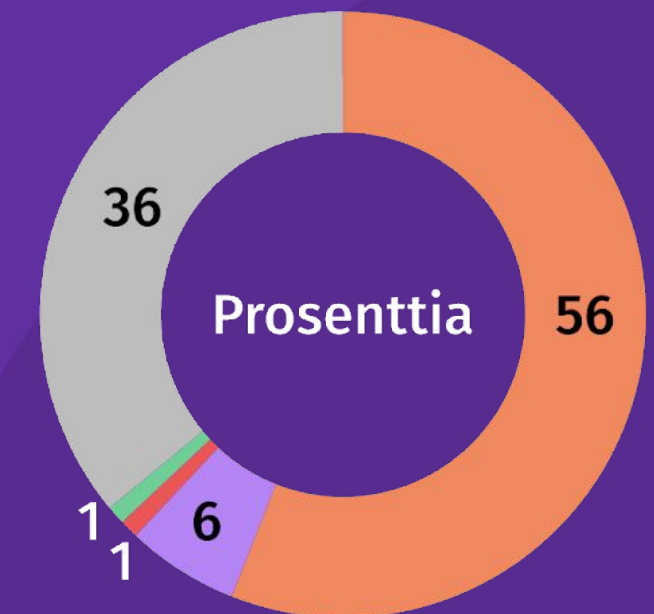

Videoiden tekeminen

VIESTINTÄ-PIRITTA OY

Lisätyn todellisuuden sovellukset AR/VR/XR

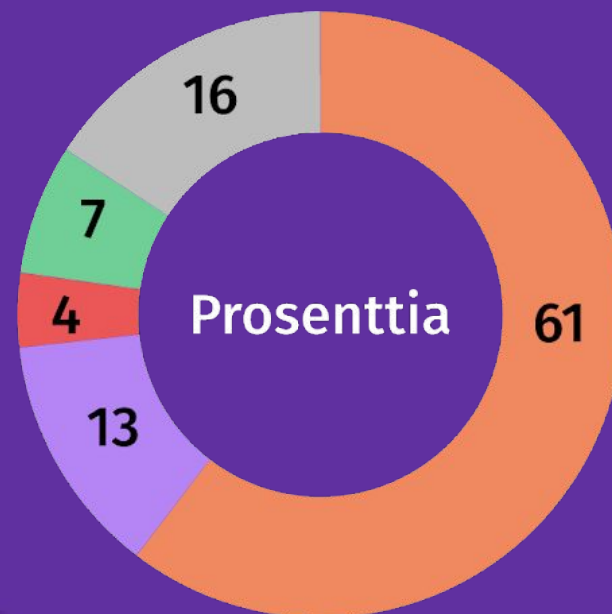

VITEC AVOINE OY

Sisältöjä monikanavaisesti

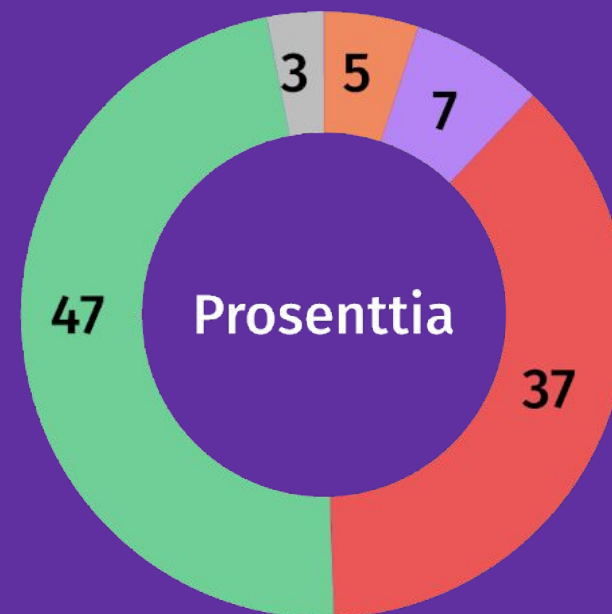
● ei tarvita ● on tulevaisuuden suunnitelmissa ● osaamista puuttuu ● hallinnassa ● en osaa sanoa

Podcastien tekeminen

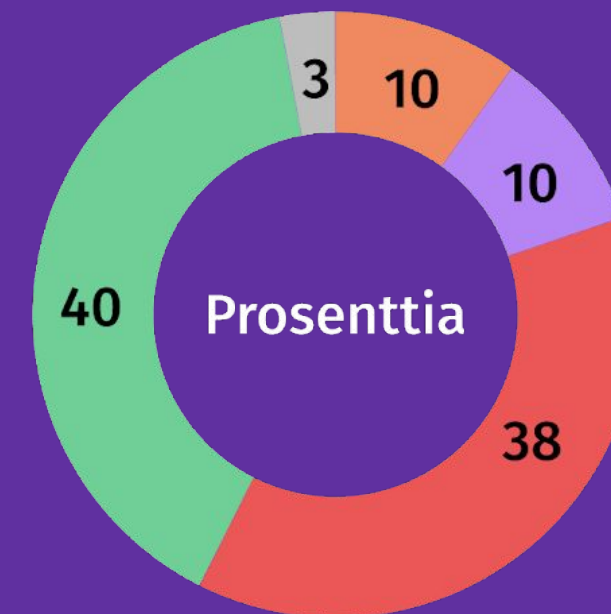

TIEKE TIETOYHTEISKUNNAN KEHITTÄMISKESKUS RY

Sosiaalinen media

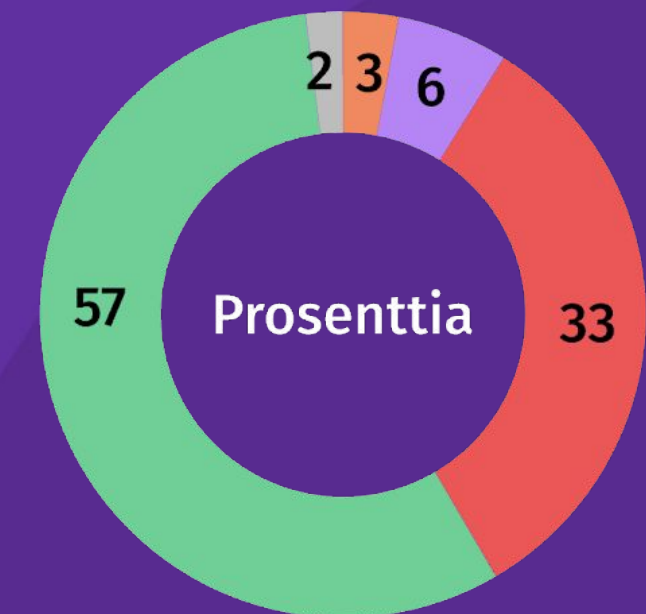

Verkkosivujen suunnittelu

VIESTINTÄ-PIRITTA OY

Verkkosivujen päivittäminen

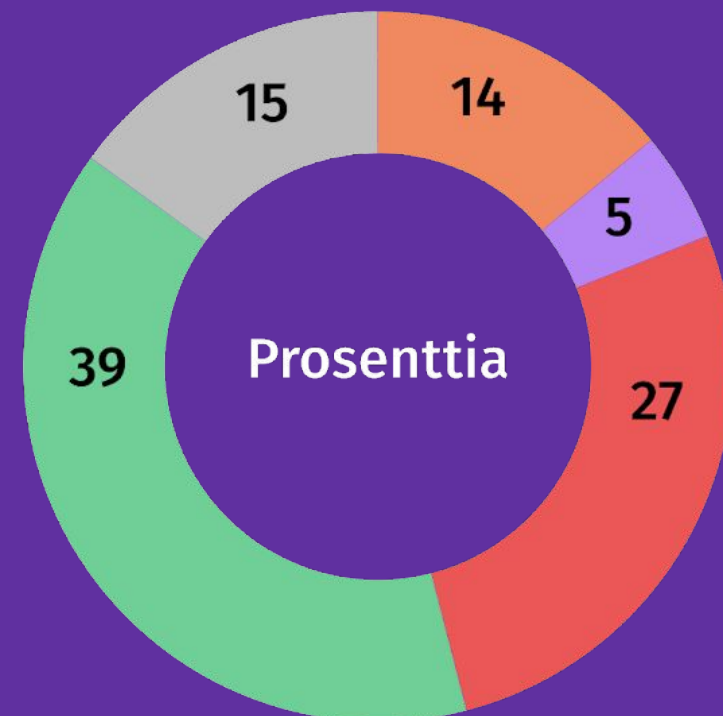

VITEC AVOINE OY

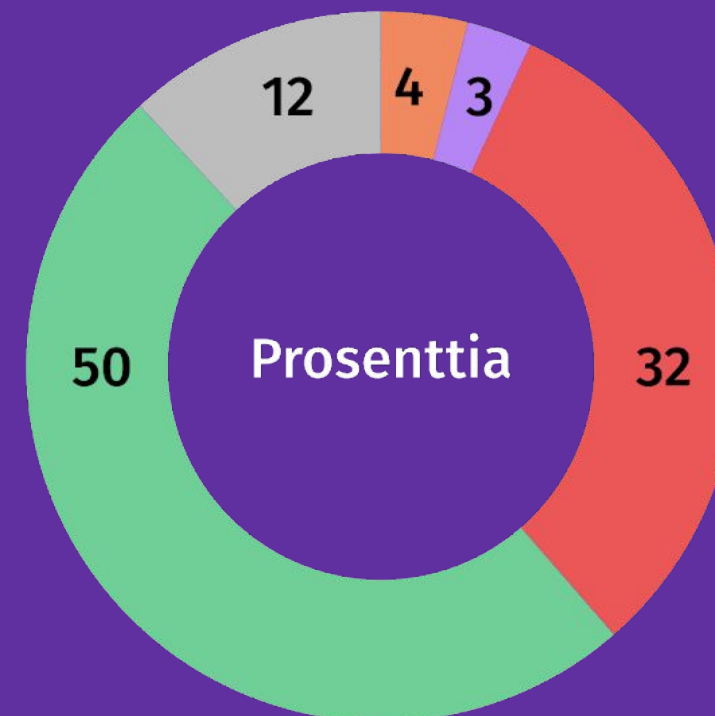
Tietoturvaa ja -suoja

● ei tarvita ● on tulevaisuuden suunnitelmissa ● osaamista puuttuu ● hallinnassa ● en osaa sanoa

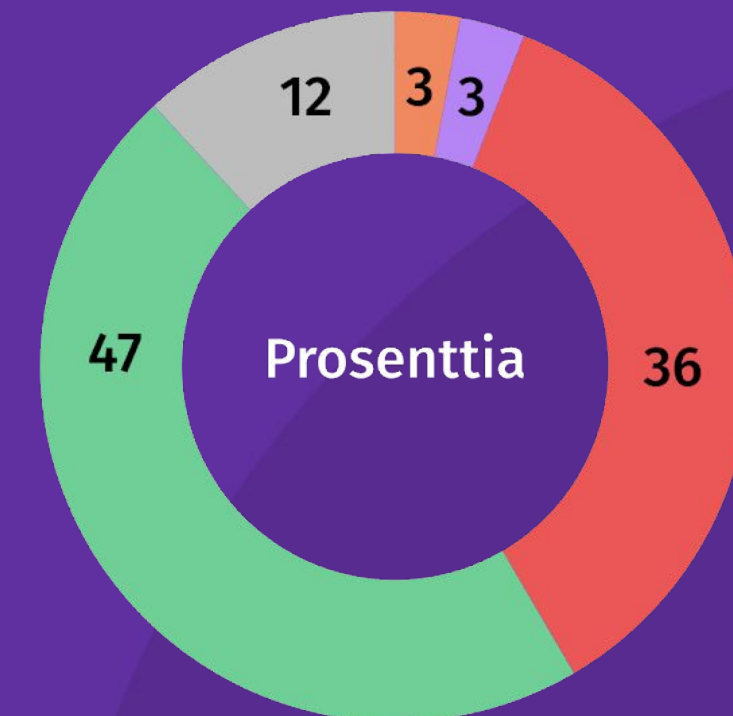
Tekijän- ja käyttöoikeudet

Tietosuoja

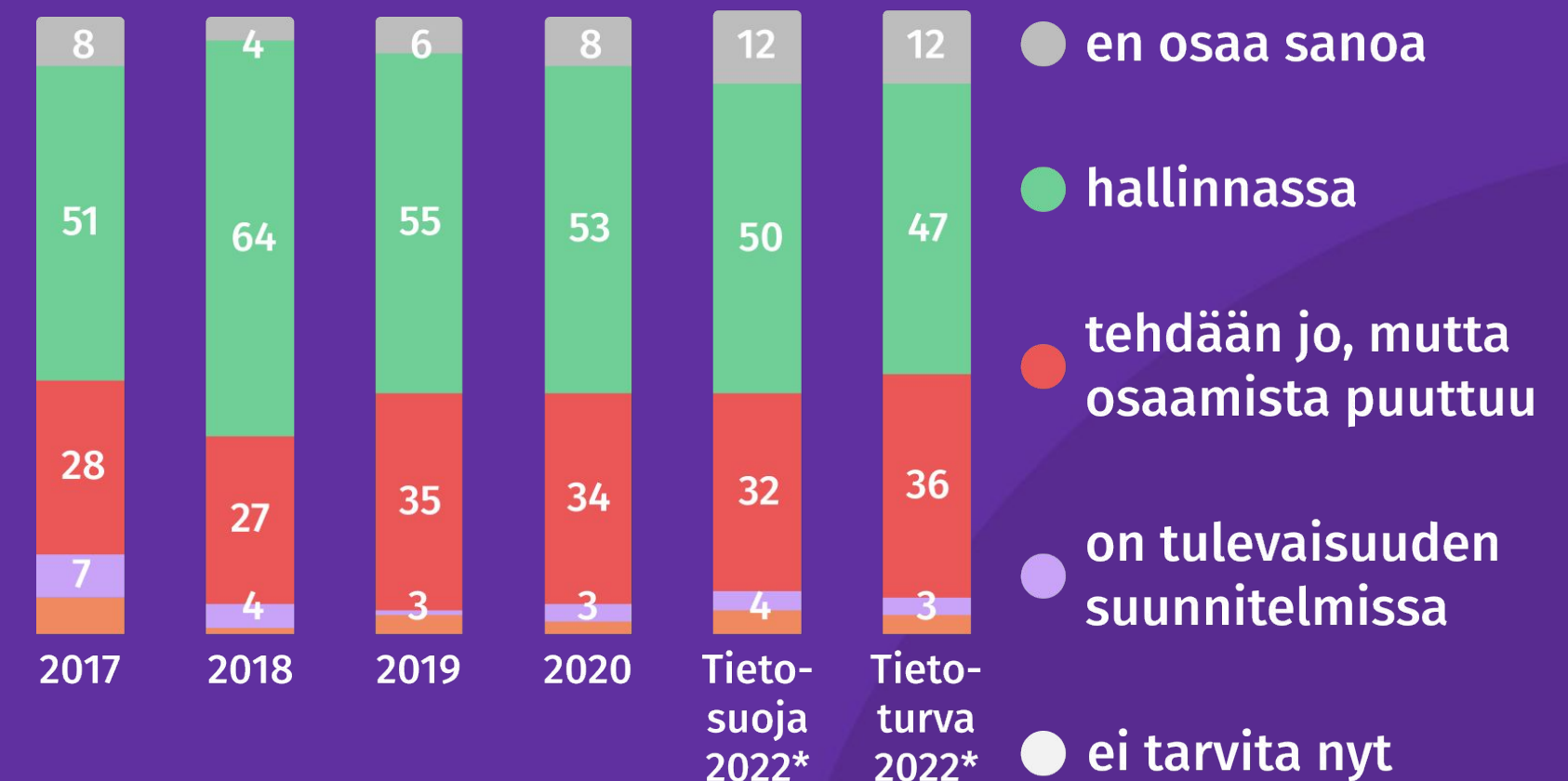
Tietoturva

Turvallisuus on kaikkien asia

Kun tietosuoja-asetus oli astunut voimaan keväällä 2018, syksyllä 2018 tietoturva- ja tietosuojaosaaminen arvioitiin edellistä vuotta paremmaksi. Osaamisen tarve tunnistetaan ja sitä tarvittaisiin edelleen lisää sekä tietosuojassa että tietoturvassa. Vaikka osaamista on kartutettu, onko niin, että myös tietoisuus riskeistä ja varautumistarpeista ovat kasvaneet?

Tietosuoja ja tietoturva

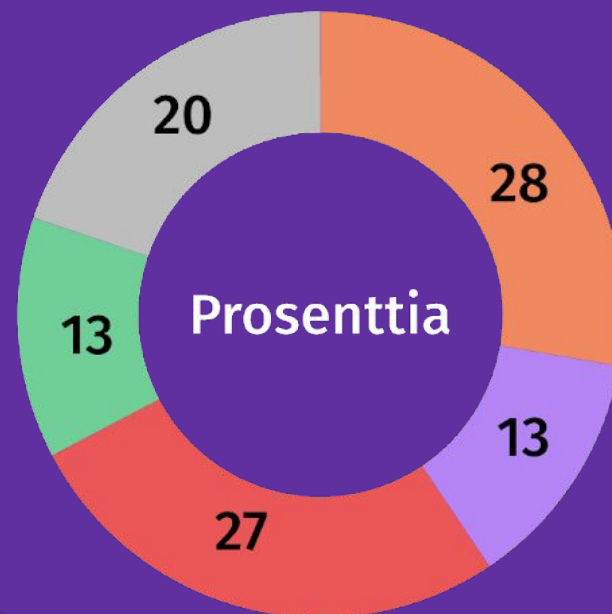

* 2022 tietoturva ja tietosuoja kysyttin erikseen

Dataa hyödyntäen

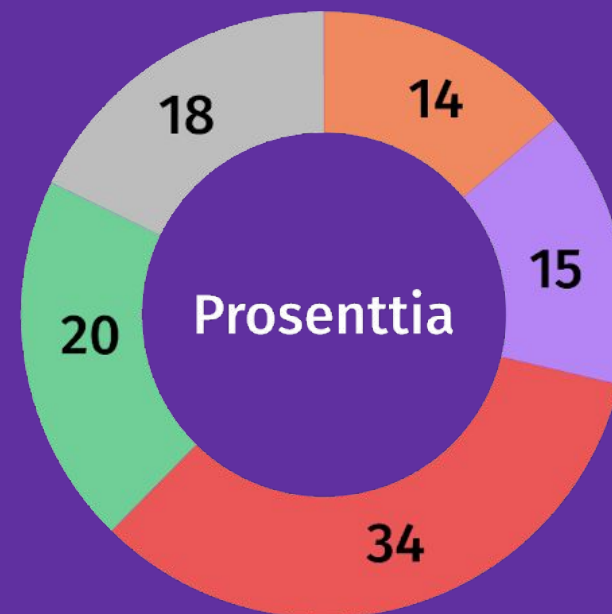
● ei tarvita ● on tulevaisuuden suunnitelmissa ● osaamista puuttuu ● hallinnassa ● en osaa sanoa

Hakukone-optimointi

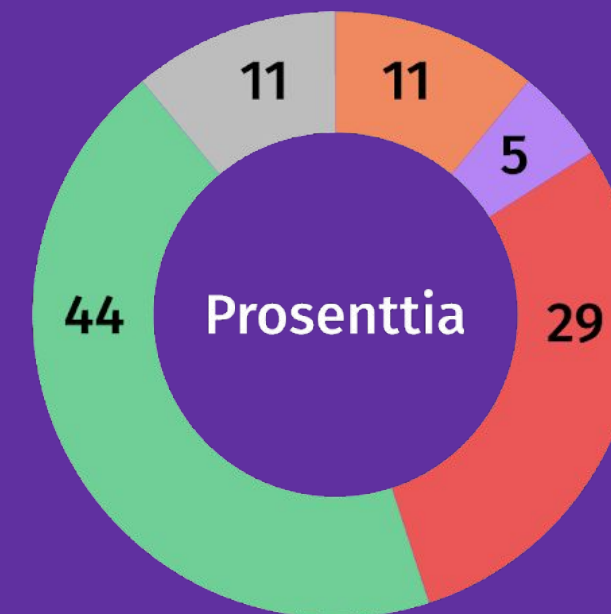

TIEKE TIETOYHTEISKUNNAN KEHITTÄMISKESKUS RY

Kertyvän datan hyödyntäminen

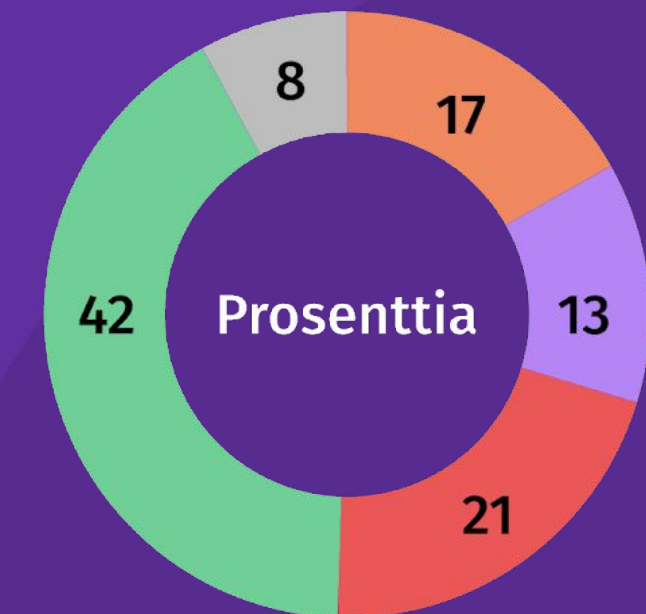

Tiedonhaku

VIESTINTÄ-PIRITTA OY

Verkkokyselyiden tekeminen

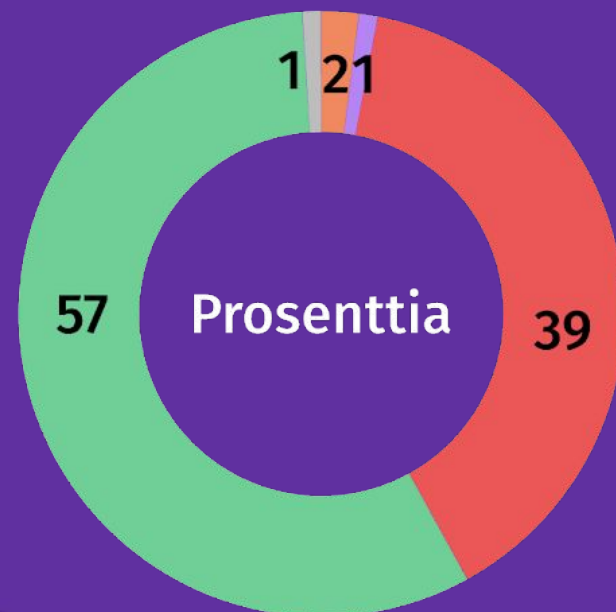

VITEC AVOINE OY

Työvälineiden perusasiat

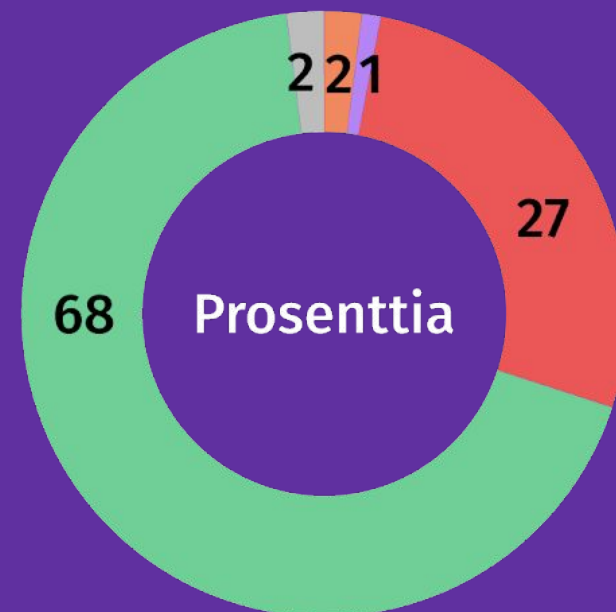
● ei tarvita ● on tulevaisuuden suunnitelmissa ● osaamista puuttuu ● hallinnassa ● en osaa sanoa

Laitteiden hallinta

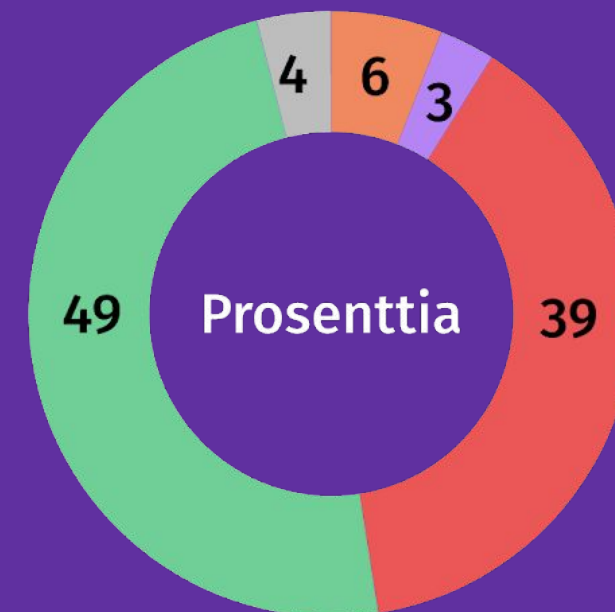

TIEKE TIETOYHTEISKUNNAN KEHITTÄMISKESKUS RY

Sähköposti ja sähköinen kalenteri

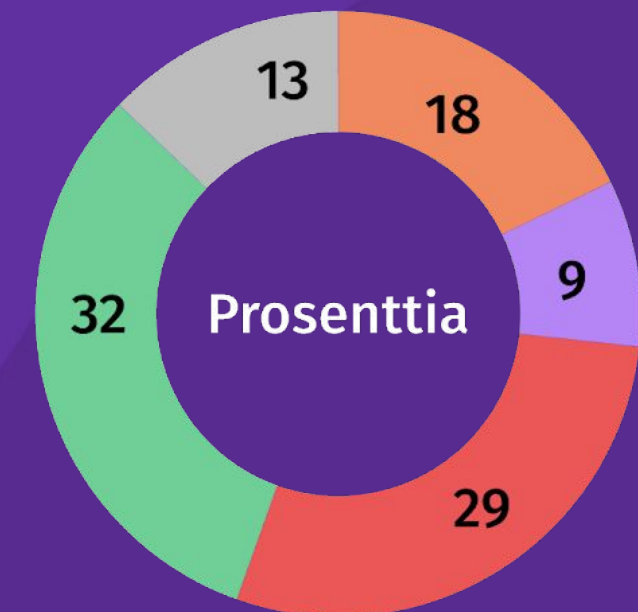

Työvälineohjelmistot

VIESTINTÄ-PIRITTA OY

Yhteisöllinen työskentely

VITEC AVOINE OY

Parhaiten hallussa olevat digiosaamisen alueet

1. Sähköposti ja sähköinen kalenteri

2. Verkkokokousten järjestäminen

3. Laitteiden hallinta

4. Verkkosivujen päivittäminen

5. Tietosuoja

6. Työvälineohjelmistot

Huomioita digiosaamisesta

- Verkkokokousten järjestämisessä osaaminen on lisääntynyt kohisten. Vaikka pandemian vaikutukset näkyivät jo syksyllä 2020, kasvu tällä osaamisen alueella on jatkunut edelleen.
- Muilta osin parhaiten hallussa olevien osaamisalueiden kärjessä ei näkynyt suuria muutoksia edellisiin vuosiin nähden

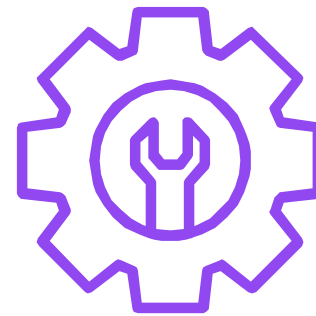
- Kun osaamisalueita tarkastellaan järjestön koon mukaan, osaaminen eri osa-alueilla on keskimäärin hieman paremmin hallussa valtakunnallisissa järjestöissä.
- Suurimmat erot paikallisiin järjestöihin verrattuna näkyvät verkkokoulutusten ja webinaarien järjestämisen osaamisessa.

Verkko-ympäristöjen käyttö etenkin liittomme järjestämissä koulutuksissa on lisääntynyt huimasti ja osallistujamäärät kasvaneet. Samalla liiton tunnettuus on kasvanut ja tarjoamamme sisällöt saaneet aiempaa enemmän huomiota.

Olemme viimeisten vuosien aikana ottaneet monipuolisesti ja ketterästi käyttöön erilaisia verkkoalustoja sekä liiton sisäisessä viestinnässä, tiedonhallinnassa, että tiimityössä sidosryhmiemme kanssa. Paluuta entiseen ei näkemyksemme mukaan enää ole.

Valtakunnallinen järjestö

2. DIGIOSAAMINEN JÄRJESTÖISSÄ:

Digituki

Digitukea annetaan ja saadaan

Digituki on toimintaa, joka tukee ja auttaa erilaisten digitaalisten sovellusten, laitteiden ja palveluiden käytössä.

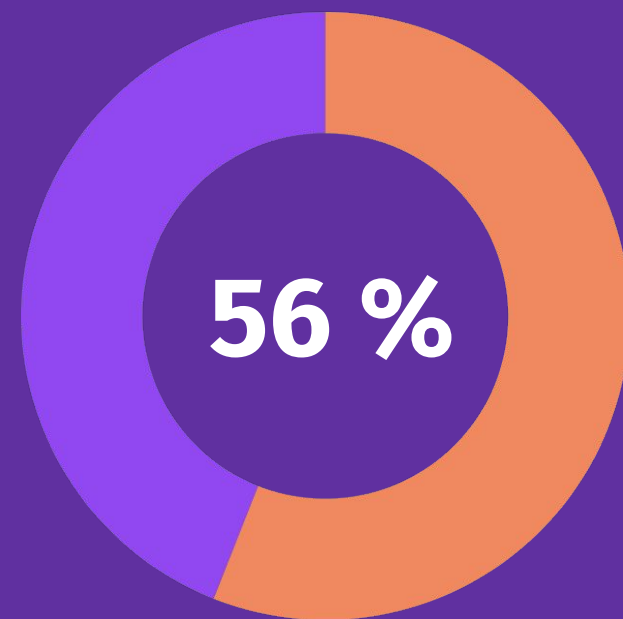
Digitukea voidaan järjestää monin eri tavoin ja se voi olla avointa kaikille tai vain oman järjestön jäsenille tai henkilöstölle.

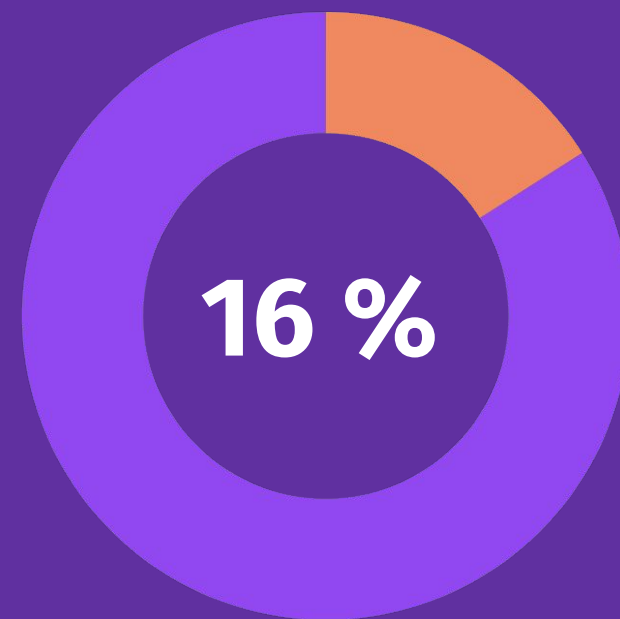
**Digitalisaatio on järjestön strategian ytimessä.
Tavoitteenamme on itse hyödyntää digiä, sekä kannustaa jäsenjärjestöjämme digin pariin.**

Valtakunnallinen järjestö

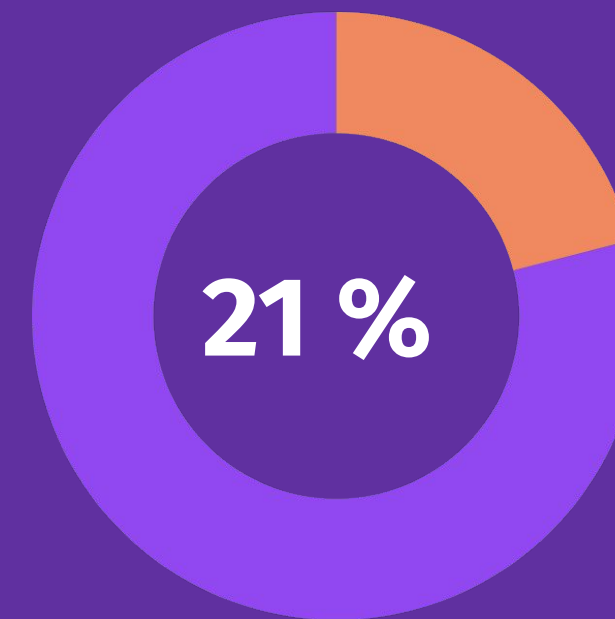
Digitukea annetaan

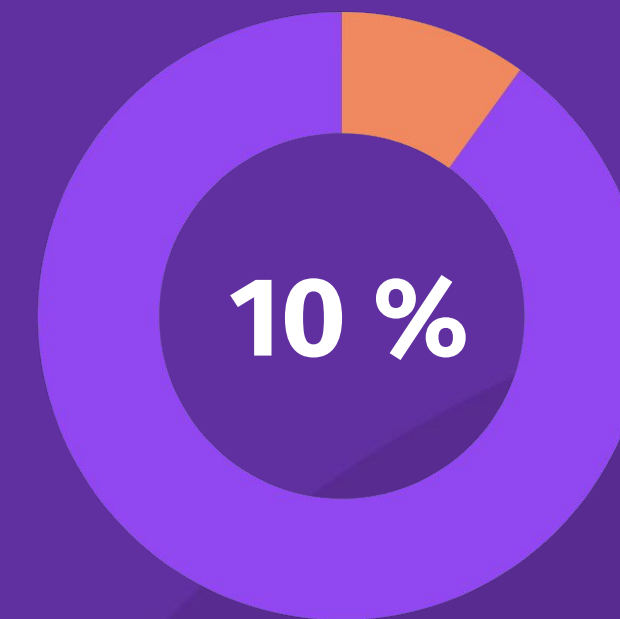
Yli puolet ei tarjoa digitukea jäsenistölleen tai kohderyhmilleen.

Digitukea tarjolla omille jäsenyhdistyksille.

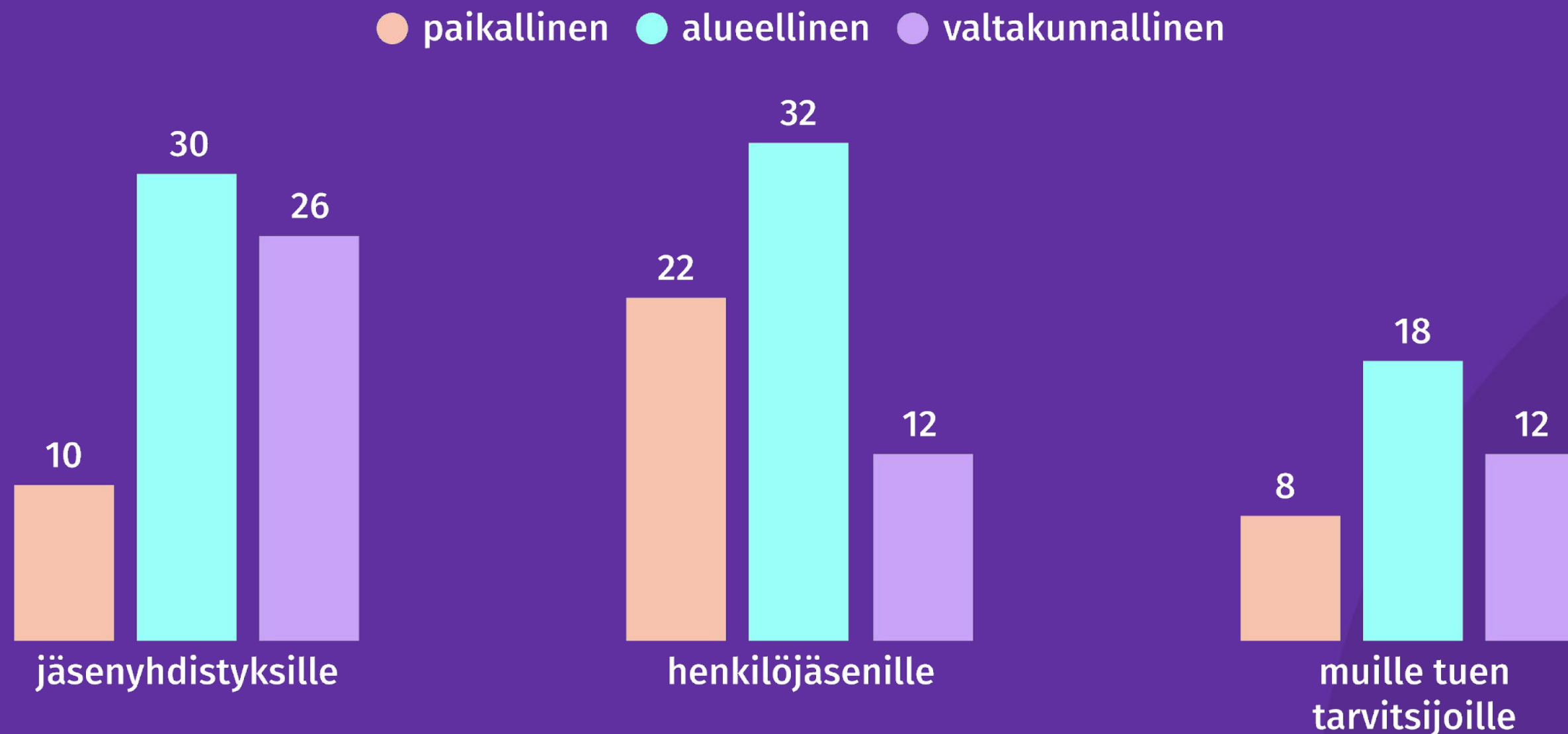

Digitukea tarjolla oman järjestön tai sen jäsenyhdistysten henkilöjäsenille.

Digitukea tarjolla jäsenyydestä riippumatta kohderyhmille ja muille tuen tarvitsijoille.

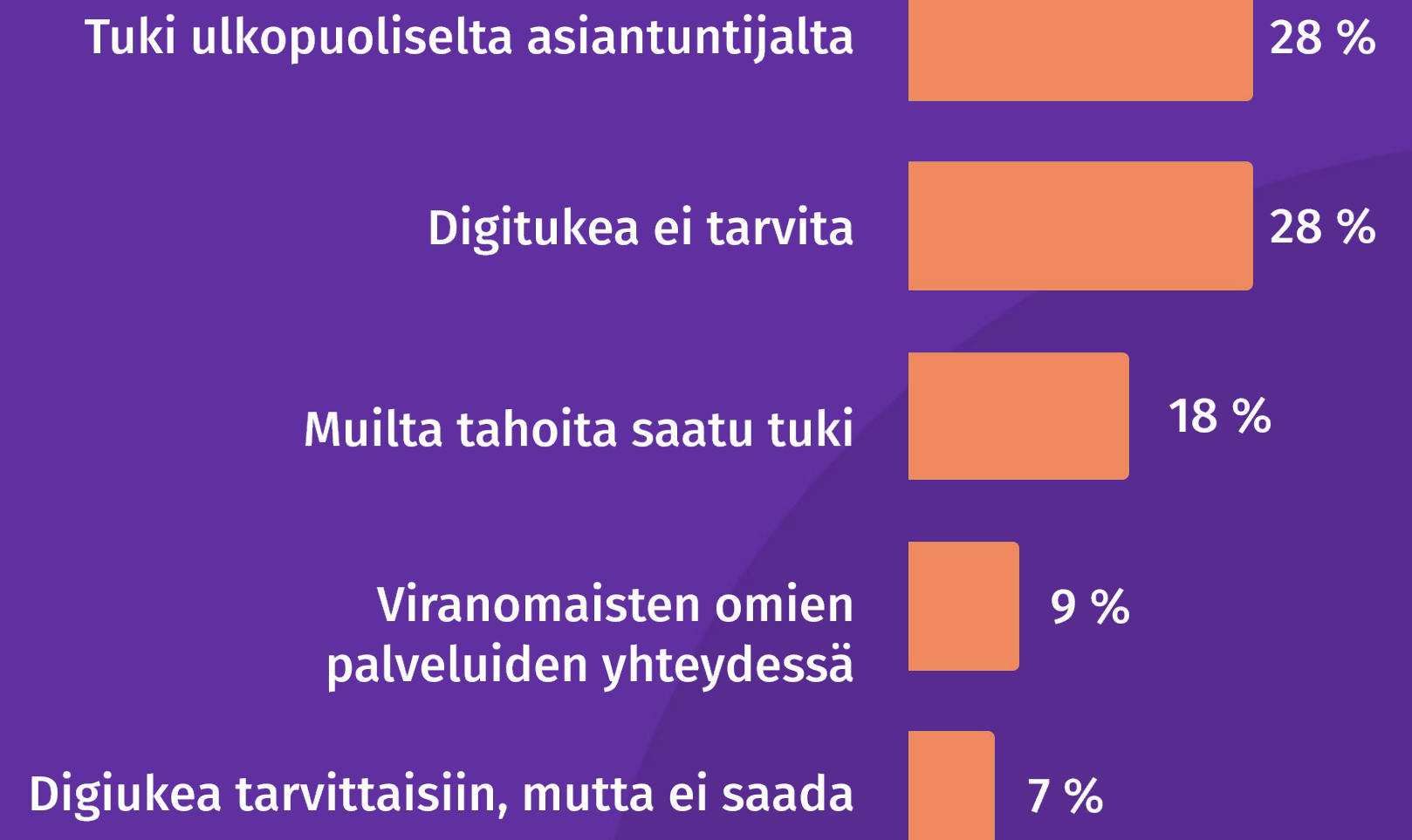
Alueelliset järjestöt tarjoavat digitukea muita useammin

Digitukea saadaan ja tarvitaan

Digitukea voi järjestölle olla tarjolla monella taholla. Yleisimmin tukea saadaan ulkopuoliselta asiantuntijalta. Tukea voidaan hankkia esimerkiksi maksullisena IT-tukena tai sitä on saatavilla järjestelmätoimittajilta, asiantuntijaverkostoilta, muilta järjestöiltä tai kattojärjestöltä. Myös oman järjestön jäsenet, järjestön kouluttajat, hallituksen jäsenet sekä kollegat ja organisaation digitaiturit mainittiin digituen antajina.

Digituen saaminen

”

Uusi toimihenkilö ei saa mitään koulutusta tehtävään, ehkä edeltäjä kertoo lyhyesti mutta kunnollinen perehdytys ja ohjelmien kouluttaminen puuttuu. Kukaan ei tiedota mistä oikeuksia järjestelmiin saa.

Valtakunnallinen järjestö

”

Lisäksi järjestöllä voisi olla sisäistä tukea ja koulutusta heille, ketkä eivät ole vielä niin osaavia, jotta heillä vahvistuisi olo, että heidänkin panostaan kaivataan + arvostetaan.

Valtakunnallinen järjestö

2. DIGIOSAAMINEN JÄRJESTÖISSÄ:

Osaamismerkit

Tunnettuus ja käyttö

Digitaaliset osaamismerkit osaamisen tunnistamisessa ja tunnustamisessa

Osaamismerkki - Open Badge - on digitaalinen tapa tunnistaa ja tunnustaa eri tavoin hankittua osaamista. Osaamismerkit soveltuvat hyvin myös muodollisen koulutuksen ulkopuolella hankitun osaamisen näkyväksi tekemiseen.

Osaamismerkki on digitaalinen ja visuaalinen dokumentti osaamisesta. Käytännössä osaamismerkki koostuu kuvasta ja siihen liittyvistä metatiedoista, joita ovat mm. merkin kuvaus, saamisen kriteerit, myöntäjän tiedot ja ajankohta.

Merkin saaja kerää merkit niitä varten kehitettyyn palveluun. Palvelua voi hyödyntää oman osaamisen näkyväksi tekemiseksi esim. työnhaun yhteydessä.

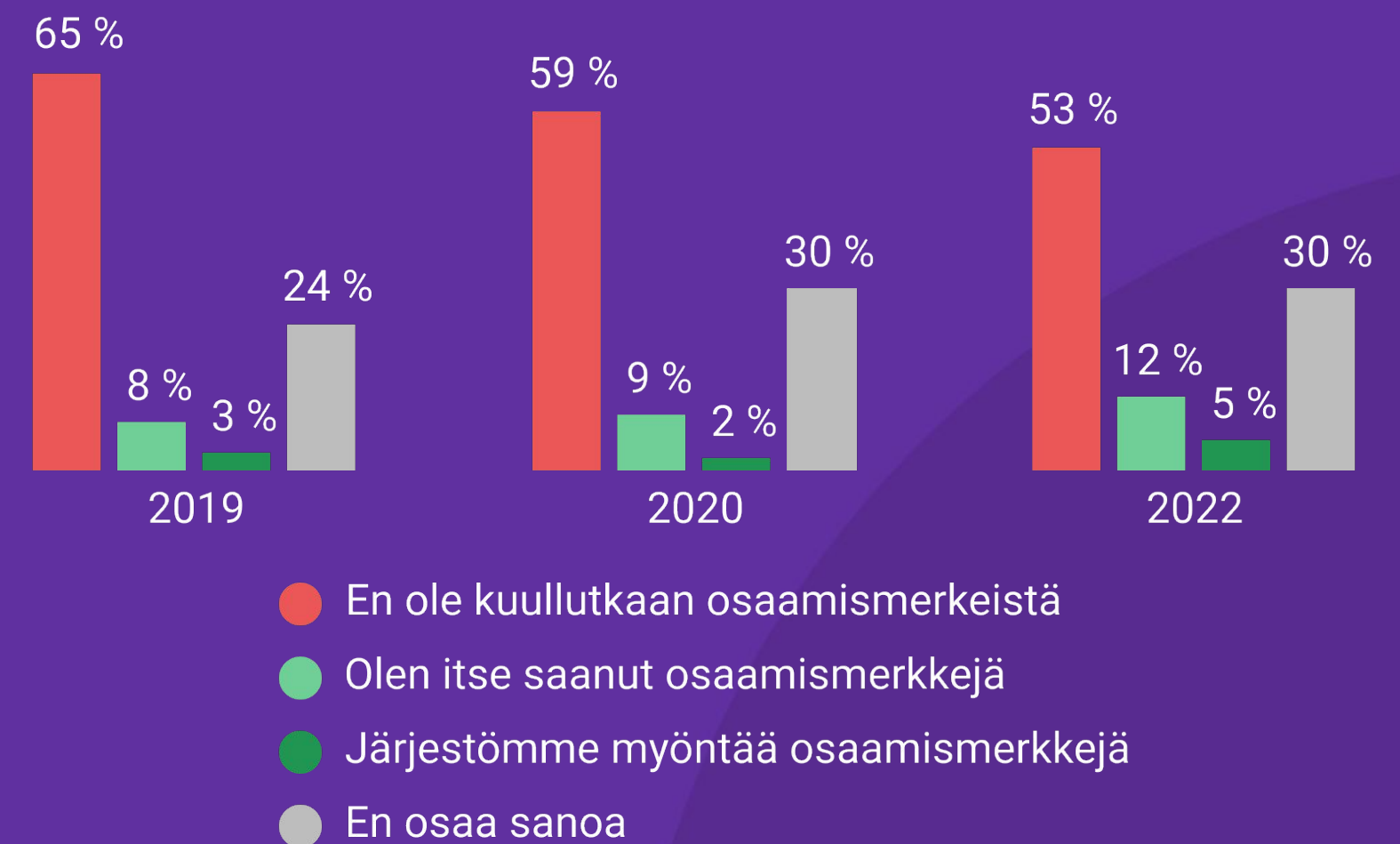
Tietämys osaamismerkeistä lisääntyy

Järjestödigissä on nyt kolmesti selvitetty osaamismerkkien käyttöä järjestöissä.

Osaamismerkkien yleinen tunnettuus sekä itse osaamismerkkejä saaneiden vastaajien osuus kasvaa vähitellen. Merkkejä myöntävien osuudessa ei toistaiseksi ole nähtävissä merkittävää kasvua.

Kokemuksesta tiedetään, että järjestöjen välillä on suuria eroja.

Osaamismerkkien tunnettuus 2019 - 2022

Digiosaaminen järjestöissä

Teknologian hyödyntäminen edellyttää monenlaista osaamista. Yli 50 %:lle osaaminen edistää hyödyntämistä, mutta monille se on edelleen suuri este tai vähintään hidaste.

Osaamisessa viime vuosien digiloikka näkyy selkeimmin verkkokokousosaamisen vahvistumisena. Lähikohtaamisten merkitys on kuitenkin järjestöissä suuri. Monet pyrkivät järjestämään kokouksia ja tapahtumia hybridimallilla, mikä puolestaan asettaa uusia haasteita osaamiselle.

Tietoturva ja -suoja on monilla jo hallinnassa, mutta osaamista tarvitaan edelleen lisää. Webinaareja ja verkkokoulutuksia on hyödynnetty sekä oman osaamisen kartuttamisessa että vapaaehtoisten ja jäsenistön kouluttamisessa.

JÄRJESTÖDIGI 2022

Järjestö- viestintä

Järjestöviestintä-osio

vastaa seuraaviin kysymyksiin:

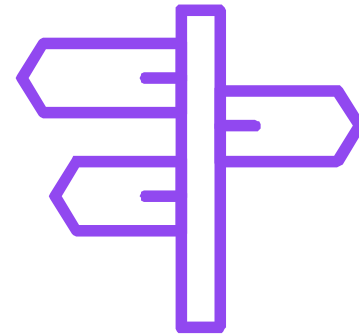
Suunnitelmat ja strategiat järjestöissä: Kuinka erilaisia suunnitelmia ja strategioita tehdään aikaisempiin vuosiin verrattuna?

Ulkoinen viestintä: Mitkä ulkoisen viestinnän kanavat ovat nousussa juuri nyt? Entä laskussa?

Mainonta: Missä kanavissa järjestöt tekevät eniten mainontaa? Minkä verran järjestöt mainostavat somessa?

3. JÄRJESTÖVIESTINTÄ:

Suunnitelmat Ja strategia

Suunnitelmat ja strategiat järjestöissä

5 %

DIGISTRATEGIA

5 %:lla järjestöistä on **digitalisaatiostrategia**. Osuus ei ole muuttunut vuodesta 2020.

TIEKE TIETOYHTEISKUNNAN KEHITTÄMISKESKUS RY

28 %

VIESTINTÄSTRATEGIA

28 %:lla järjestöistä on **viestintästrategia**. Vuonna 2020 niitä oli 23 %:lla.

TIEKE TIETOYHTEISKUNNAN KEHITTÄMISKESKUS RY

42 %

VIESTINTÄ-SUUNNITELMA

42 %:lla järjestöistä on **viestintä-suunnitelma**. Tämä on kysytyistä suunnitelmista yleisin.

TIEKE TIETOYHTEISKUNNAN KEHITTÄMISKESKUS RY

13 %

KRIISIVIESTINTÄ-SUUNNITELMA

13 %:lla järjestöistä on **kriisiviestintä-suunnitelma**. Vuonna 2020 niitä oli 19 %:lla, joten osuus on laskenut.

VIESTINTÄ-PIRITTA OY

21 %

SOMESTRATEGIA

21 %:lla järjestöistä on **somestrategia**. Vuonna 2020 niitä oli 19 %:lla.

VITEC AVOINE OY

29 %

SOMELINJAUKSET

29 %:lla järjestöistä on sosiaalisen median linjaukset vapaaehtoisille. Osuus ei ole muuttunut vuodesta 2020.

VITEC AVOINE OY

Suunnitelmat ja strategiat erikokoisissa järjestöissä

Paikalliset

1. Viestintäsuunnitelmat (35 %)
2. Somelinjaukset/ohjeistukset vapaaehtoisille (26 %)
3. Viestintästrategiat (23 %)
4. Somestrategiat (18 %)
5. Kriisiviestintäsuunnitelmat (9%)
6. Digitalisaatiostrategiat (5%)

Alueelliset

1. Viestintäsuunnitelmat (60%)
2. Viestintästrategiat (41 %)
3. Somelinjaukset/ohjeistukset vapaaehtoisille (34 %)
4. Somestrategiat (26 %)
5. Kriisiviestintäsuunnitelmat (14 %)
6. Digitalisaatiostrategiat (4%)

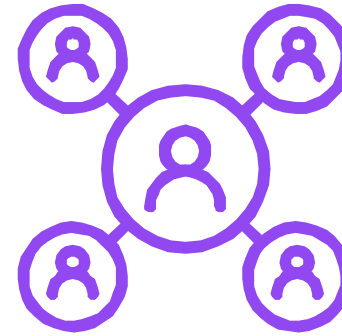
Liitot

1. Viestintäsuunnitelmat (58 %)
2. Viestintästrategiat (38 %)
3. Somelinjaukset/ohjeistukset vapaaehtoisille (35 %)
4. Somestrategiat (28 %)
5. Kriisiviestintäsuunnitelmat (24%)
6. Digitalisaatiostrategiat (5 %)

Suunnitelmat ja strategiat eri kokoisissa järjestöissä

Mitä isommasta järjestöstä on kyse, sitä todennäköisemmin siellä on suunnitelmia ja strategioita. Kuitenkin viestintäsuunnitelmien ja viestintästrategioiden määrässä alueelliset järjestöt johtavat niukasti valtakunnallisia järjestöjä.

Paikallisissa järjestöissä sosiaalisen median linjauksia ja ohjeistuksia vapaaehtoisille tehdään enemmän kuin viestintästrategioita, kun taas muun kokoisissa järjestöissä viestintästrategioita tehdään vapaaehtoisten ohjeistuksia enemmän.

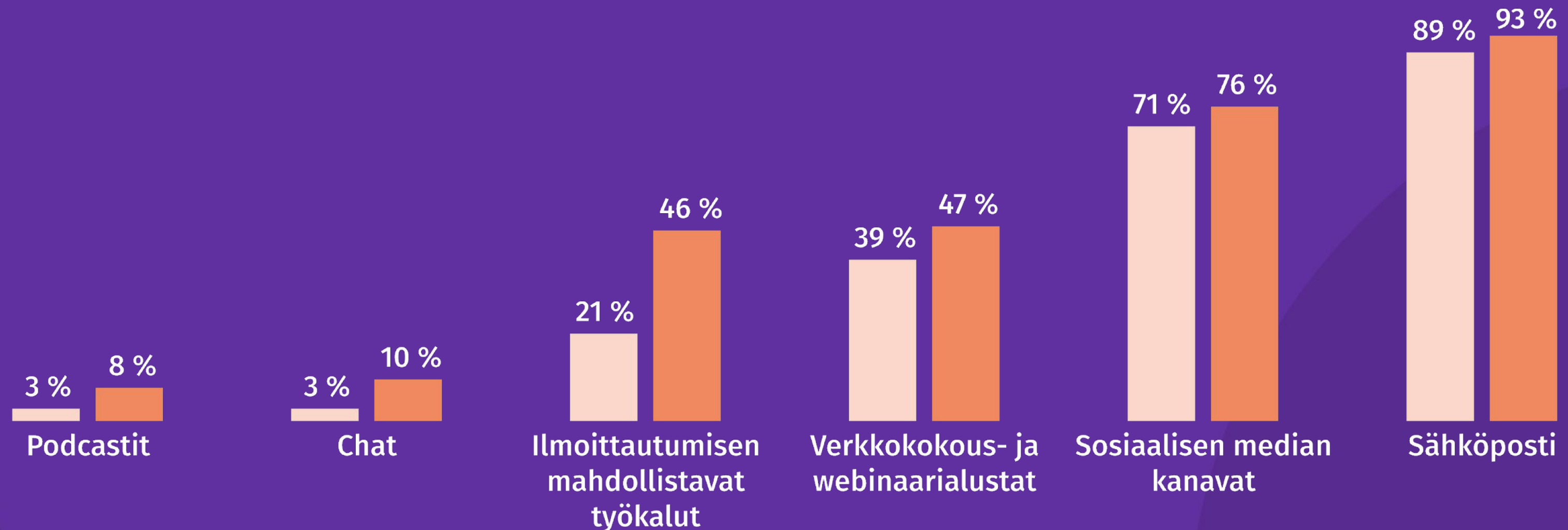
3. JÄRJESTÖVIESTINTÄ:

Ulkoinen viestintä

Ulkoisen viestinnän kanavia nousussa

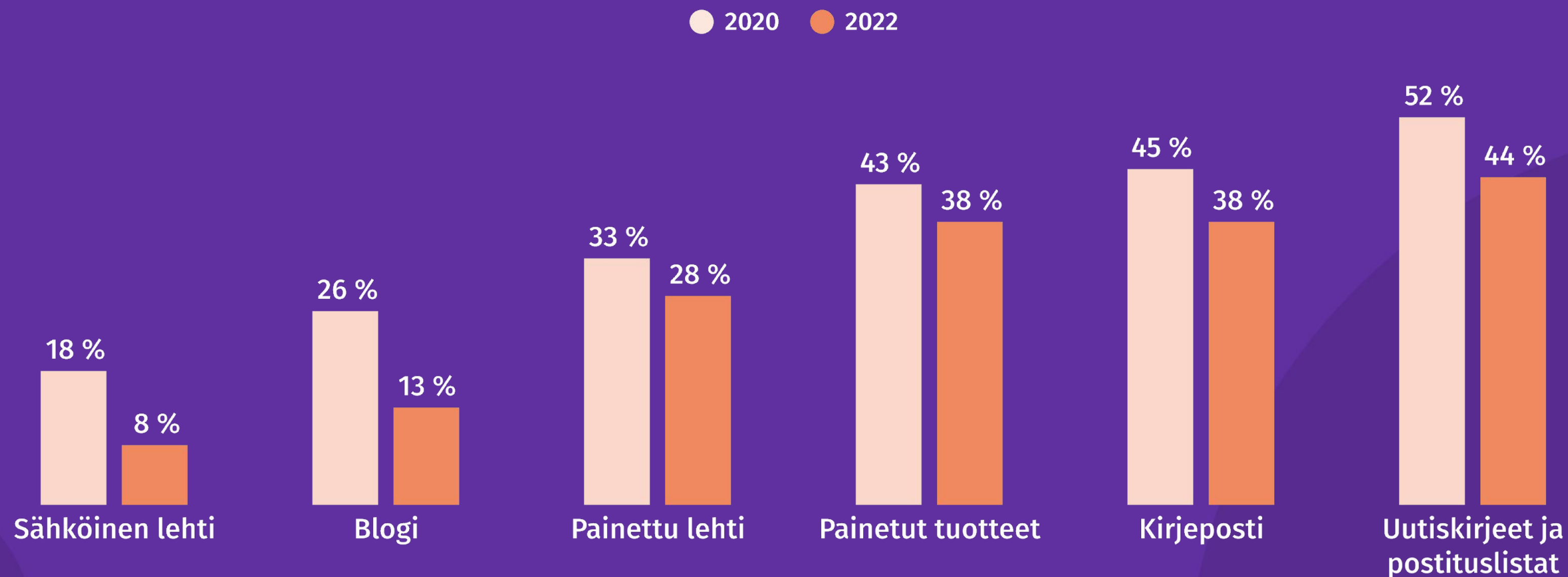
Suurin nousija ulkoisissa kanavissa on **“ilmoittautumisen mahdollistavat työkalut”**.
Kasvua kahdessa vuodessa peräti 25 prosenttiyksikköä.

● 2020 ● 2022

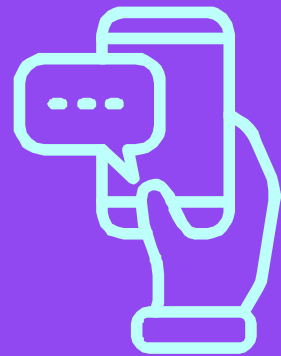

Ulkoisen viestinnän kanavia laskussa

Blogien suosio ulkoisen viestinnän kanavana on pudonnut 26 prosenttiyksiköstä 13 prosenttiyksikköön.

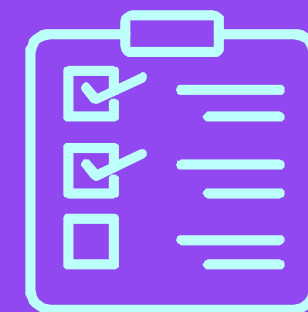

Ensimmäistä kertaa kysyttyjä kanavia

16 %

Tänä vuonna 16 % järjestöistä kertoi, että järjestössä käytetään mobiilisovellusta ulkoiseen viestintään.

24 %

Myös tapahtumakalenterit otettiin ensimmäistä kertaa vastausvaihtoehdoksi, sillä se nousi vuoden 2020 avovastauksissa esille. Tänä vuonna 22 % vastaajista kertoi käyttävänsä tapahtumakalentereita ulkoisessa viestinnässä.

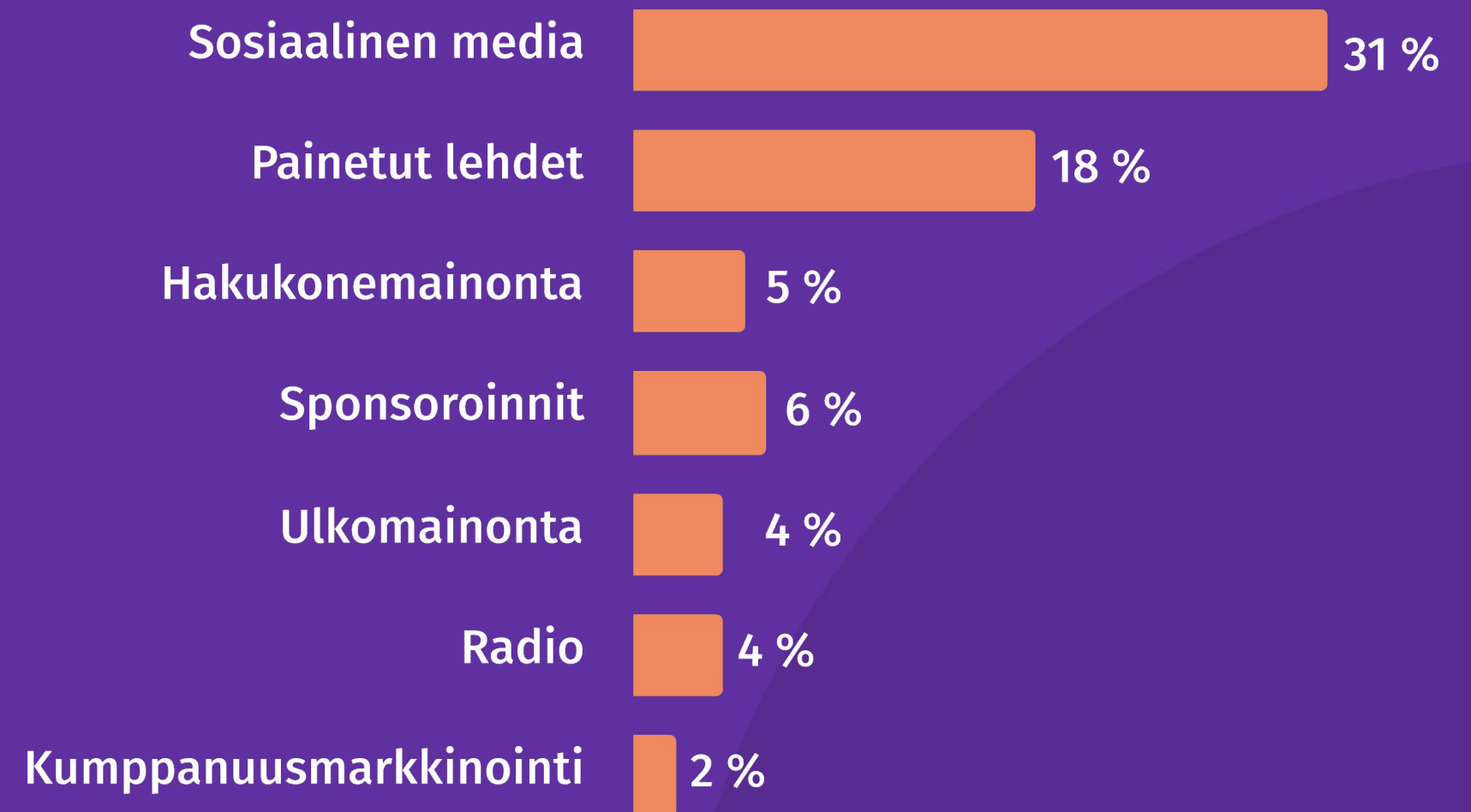
3. JÄRJESTÖVIESTINTÄ:

Mainonta

Sosiaalinen media on järjestöissä suosituin kanava mainostaa.

Some peittoaa esimerkiksi painetut lehdet, joissa 18 % järjestöistä mainostaa.

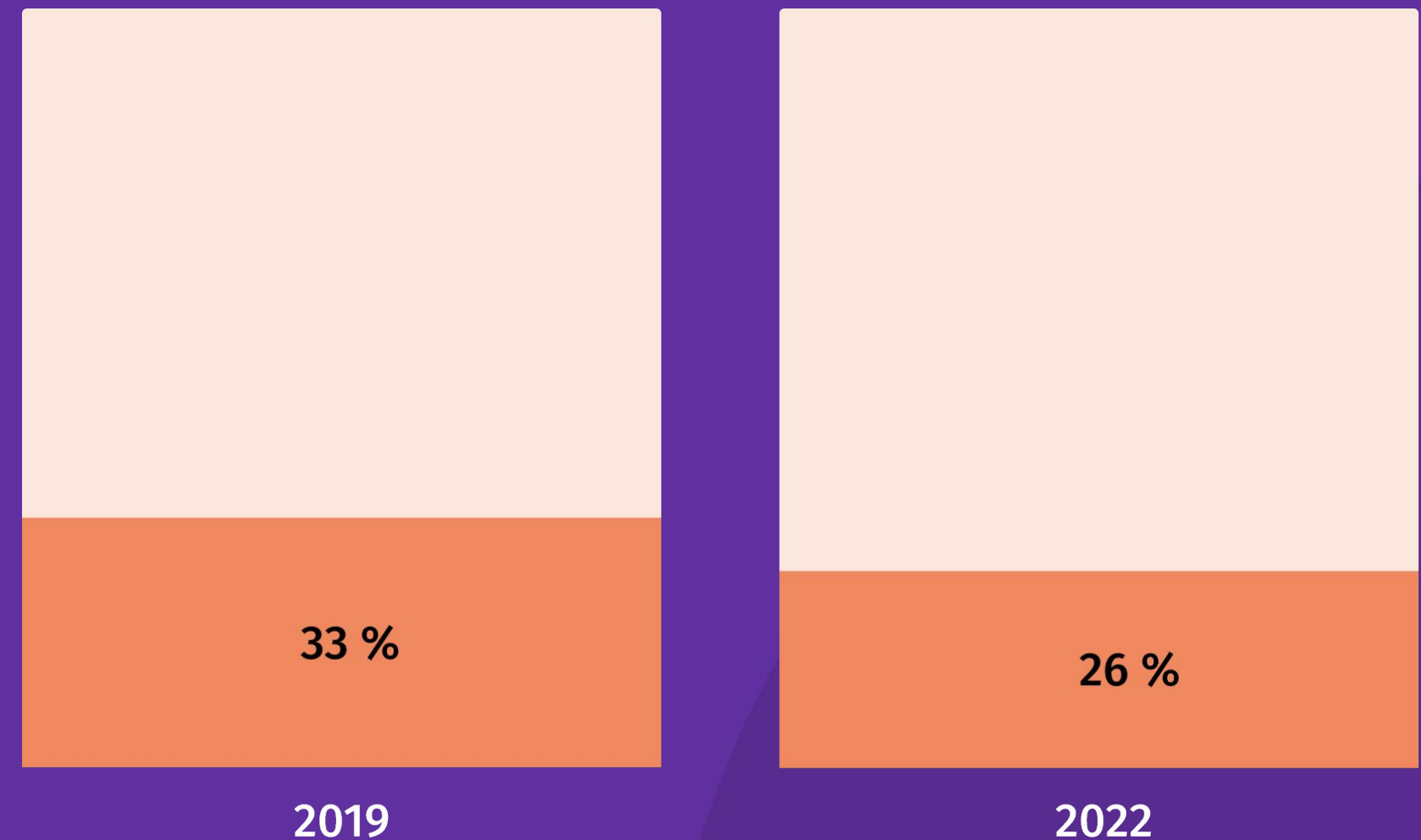
Mainonnan kanavat

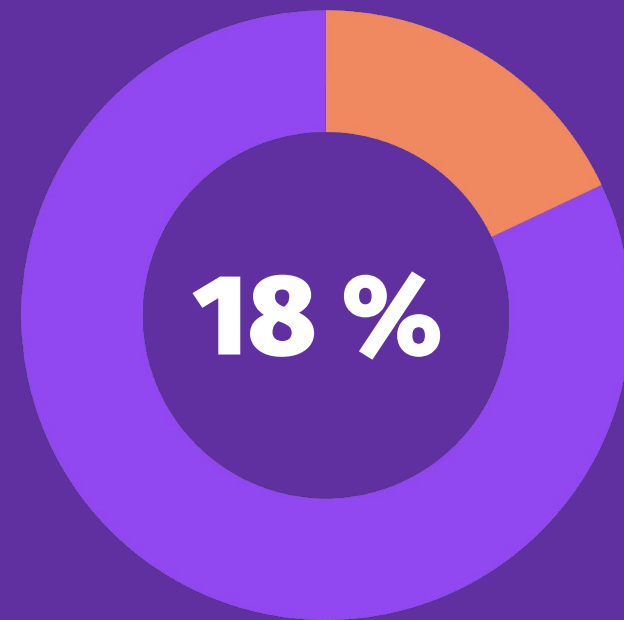
**Sosiaalisessa mediassa
tehdään maksettua
mainontaa vähemmän kuin
kolme vuotta sitten.**

Vuonna 2019, kun mainostamista kysyttiin
viimeksi, 33 % järjestöistä mainosti
sosiaalisessa mediassa. Nyt luku on 26 %.

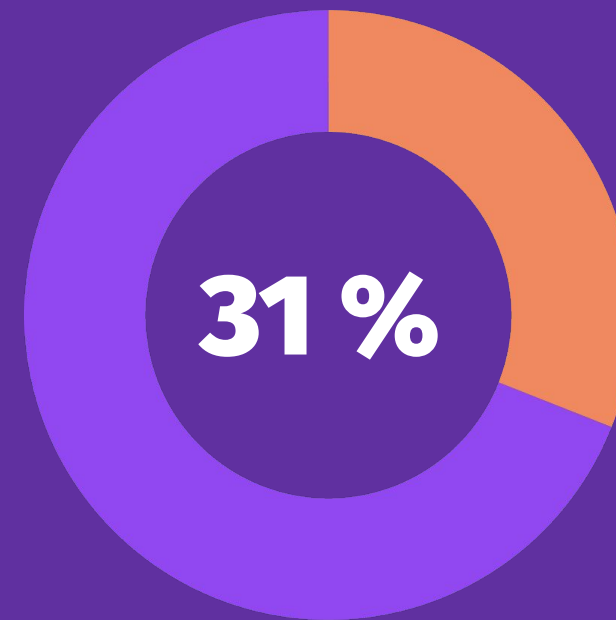
Somemainonta vuosina 2019 ja 2022

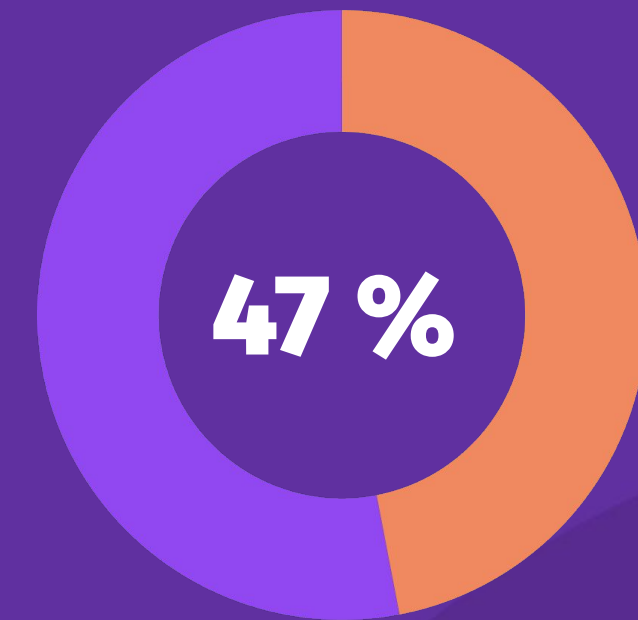
Somemainonta eri kokoisissa järjestöissä

Paikallisissa järjestöissä sosiaalisessa mediassa mainostaminen on yhtä suosittua kuin lehti-ilmoituksilla mainostaminen. Molempien osuus oli 18 %.

31 % alueellisista järjestöistä tekee maksettua mainontaa sosiaalisessa mediassa. Somemainokset ovat suosituin mainonnan muoto.

47 % valtakunnallisista järjestöistä tekee maksettua mainontaa sosiaalisessa mediassa. Somemainokset ovat suosituin mainonnan muoto.

Viestintä järjestöissä

Järjestöissä suunnitelmien ja strategioiden tekeminen on samalla tasolla kuin kaksi vuotta sitten.

Myöskään somemarketingin tekeminen ei ole lisääntynyt järjestöissä. Suurimmat muutokset järjestöviestinnässä liittyvät käytössä oleviin kanaviin. Uusia kanavia on otettu käyttöön, ja vanhoja on jätetty pois käytöstä. Kanavien muutoksia tarkastellessa huomaa, että suurimmat nousut ovat tapahtuneet kokous- ja ilmoittautumistyökaluissa. Teknologia on yhä tärkeämpi osa järjestöjen tapahtumia ja niiden järjestämistä.

JÄRJESTÖDIGI 2022

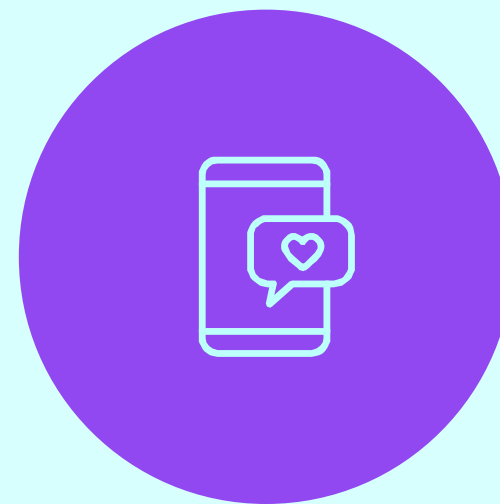
Järjestö- some

Sosiaalisen median osio

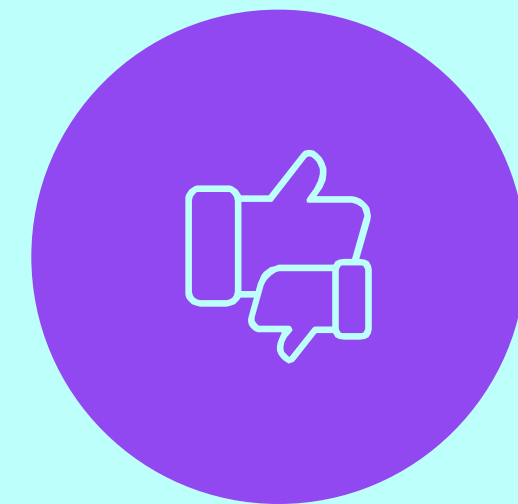
vastaa seuraaviin kysymyksiin:

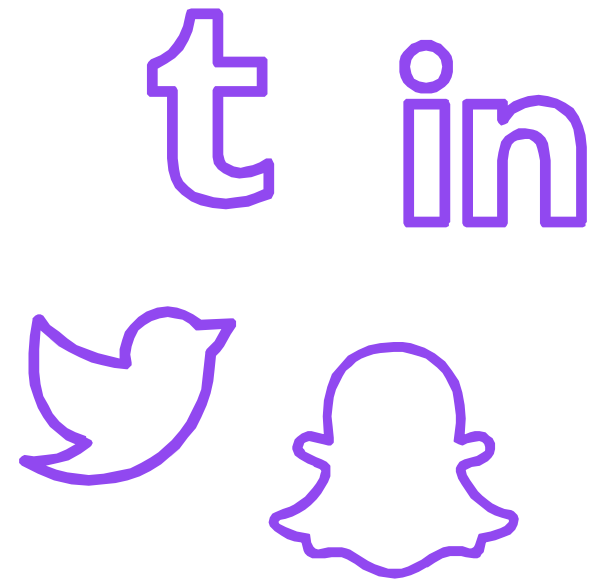
Somekanavat järjestöissä: Mitkä somekanavat ovat pysyneet suosittuina viimeisten vuosien ajan?

Onnistumiset somessa: Millaisia someen liittyviä onnistumistarinoita vastanneet järjestöt jakoivat?

Somen haasteet: Millaisia haasteita somessa kohdataan? Miten haasteet ovat muuttuneet vuodesta 2020?

4. JÄRJESTÖSOME:

Somekanavat ja somen käytön syyt

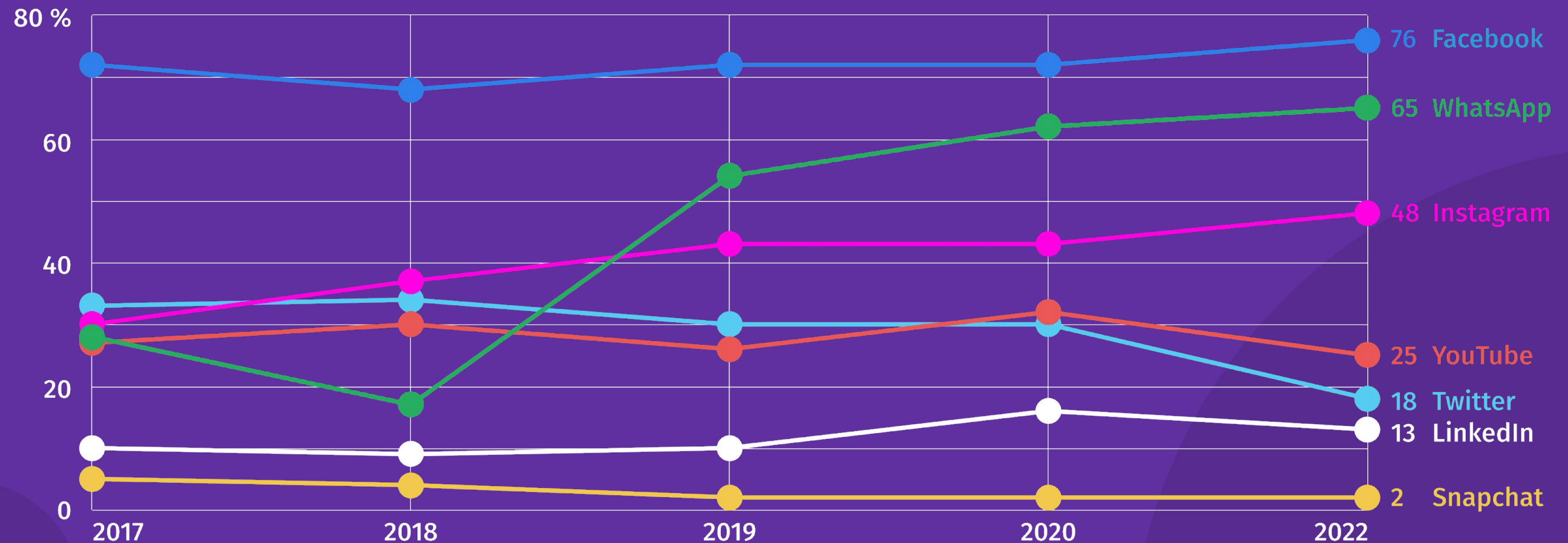
Kanavien käytössä pientä vaihtuvuutta

Olemme selvittäneet jo vuodesta 2017 laajasti, mitä sosiaalisen median kanavia järjestöissä käytetään, joten tietoa on kertynyt pitkältä ajalta.

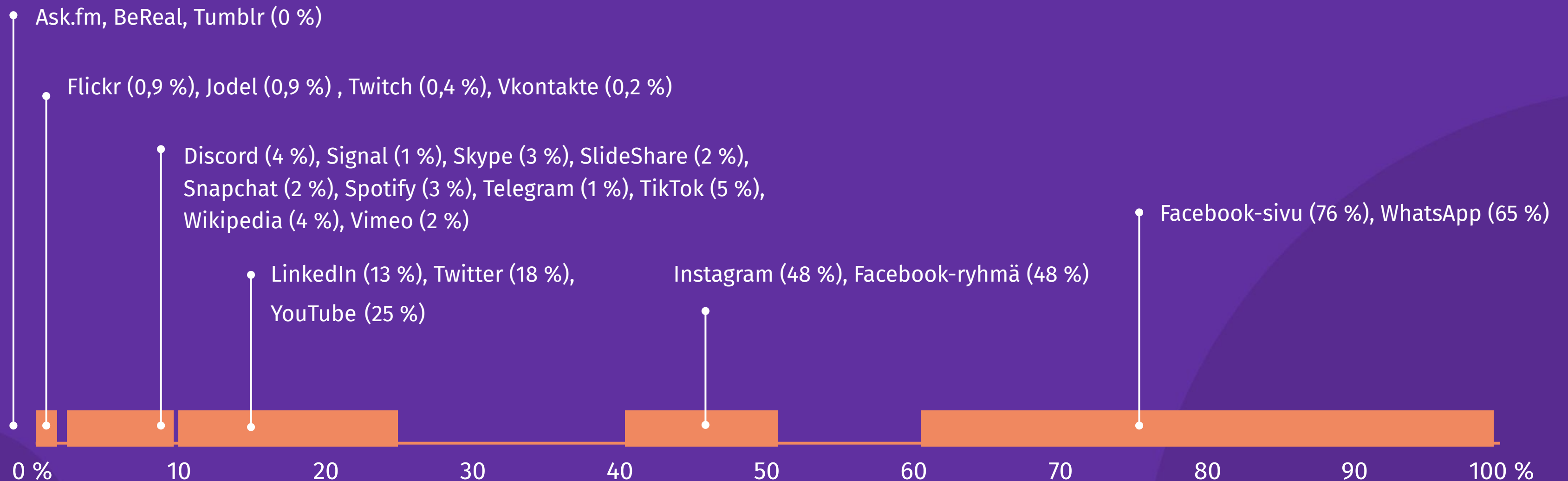
Useamman vuoden data osoittaa, että Facebook on järjestöissä tasaisesti suosituin somekanava. Sen osuus on pysynyt suurimpana vuodesta toiseen.

Ajoittain paljon puheissa olevat kanavat (kuten Snapchat muutama vuosi sitten ja TikTok tällä hetkellä) eivät ole saavuttaneet suurta suosiota järjestöjen keskuudessa.

Sosiaalisen median kanavat järjestöissä 2017–2022

Näitä somekanavia järjestöissä käytetään

Mielenkiintoisia nostoja kanavakehityksestä

6 %

6 % vastanneista kertoo, ettei heidän järjestössä käytetä sosiaalista mediaa ollenkaan.

5 %

5 % järjestöistä käyttää TikTokia. Se on siis järjestöissä yhtä yleinen kuin Snapchatin osuus oli vuonna 2017. Sittemmin Snapchatin osuus on pudonnut 2 %:iin.

1 %

1 % vastaajista ei osaa sanoa, mitä somekanavia heidän järjestössään käytetään.

Tärkeimmät syyt käyttää sosiaalista mediaa

1. Tiedottaminen ja toiminnasta kertominen.

2. Kohderyhmän tavoittaminen.

3. Näkyvyyden ja tunnettuuden lisääminen.

4. Toiminnan, tapahtumien ja tuotteiden markkinointi.

5. Jäsenhankinta.

6. Järjestön asioista keskusteleminen, keskustelun herättäminen ja seuranta.

4. JÄRJESTÖSOME:

Onnistumiset somessa

Some viestinnän tukena

Kun järjestöt saivat vapaasti kertoa omista onnistumisista sosiaalisessa mediassa, moni on löytänyt niitä somen mittaamisen ja analytiikan kautta. Järjestöt ovat seuranneet ahkerasti esimerkiksi omia seuraajamääriään ja kertovat niiden olleen kasvussa.

Sosiaalisen median viestinnälliset hyödyt eivät kuitenkaan rajoitu pelkästään someen, vaan some tukee muuta viestintää. Tänä vuonna järjestöt kertoivat, että sosiaalinen media on auttanut tuomaan näkyvyyttä myös perinteisessä mediassa.

”

Pieni pilke silmäkulmassa tyyllillä toimiminen näyttää toimivan meillä. Seuramme tuotti viime talvena Youtube -musiikkivideon liittyen hiihtokisoihimme ja pääsimme tapahtuman ja videon myötä mtv3 10-uutisten loppukevennykseen.

Paikallinen yhdistys

”

Pääsimme valtakunnan uutisiin somevideon myötä. Joku keksi laskea pulkalla avantoon ja otti siitä videon. Kohta oli media paikalla.

Paikallinen yhdistys

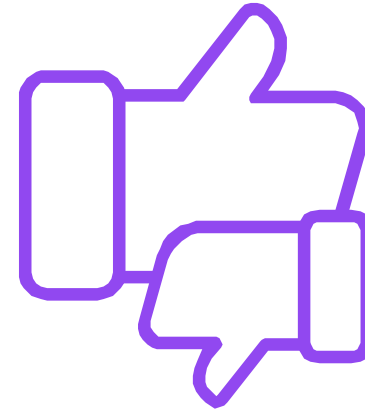
Some toiminnan tukena

Sosiaalinen media voi parhaimmillaan olla osa järjestön toimintaa: ei ainoastaan viestintäkanava. Sosiaalinen media voi tavoittaa tietyt kävijäryhmät paremmin kuin perinteiset tapahtumat. Somen kautta on myös tarjottu vaikutusmahdollisuuksia järjestöjen jäsenille (esim. äänestysten kautta) ja saatu lisää jäseniä ja vapaaehtoisia mukaan toimintaan.

“Some-onnistumisemme tapahtui tänä syksynä. Perustimme nuorille oman Discord-kanavan, sillä emme heitä olleet onnistuneet Teams-vertaistukitapahtumissa tavoittamaan. Kanavalle liittyy koko ajan lisää nuoria, jotka saavat toisistaan vertaistukea ja apua.”

Valtakunnallinen järjestö

4. JÄRJESTÖSOME:

Somen haasteet

Järjestöjen haasteet somessa

Some on yhä haastava alue monelle järjestötoimijalle. Suurimpana haasteena koetaan ihmiset itse. Tulosten perusteella viidessä haastavimmassa aiheessa mukana oli ihminen - niin viestijänä itse kuin viestien vastaanottajana.

Somessa järjestöviestintää tekevien ihmisten kohdalla haasteena on joko tekijöiden, osaamisen tai vastuunjaon puute.

Kohderyhmien osalta koetaan, että somesta ei joko tavoiteta oikeita henkilöitä tai järjestön jäsenet eivät sitä käytä.

Suunnittelemattomuuteen liittyvät haasteet korostuivat vastauksissa myös paljon. Koordinoitua, viestinnän yhtenäisyyttä ja oikeiden kanavien valintaa peräänkuulutettiin monissa vastauksissa.

Some-viestinnän luonne nopeana ja paljon sisältöä tarjoavana ympäristönä nousi haasteissa myös esiin. Osa koki viestiensä hukkuvan viestitulvaan. Toisille haasteena oli taas se, että monikanavaisen viestinnän tekeminen vie paljon aikaa.

Somessa eniten kohdatut haasteet

1

Suurimmaksi haasteeksi koettiin se, että järjestöstä ei löydy henkilöitä ylläpitämään some-kanavia ja tuottamaan niille sisältöä. (29 %)

2

Aika korostuu vastauksissa kautta linjan. Järjestöt kokevat, ettei heillä ole riittävästi aikaa sosiaalisen median viestinnälle. (26,7 %)

3

Osaamisen puute on lähes yhtä yleinen haaste kuin aika. Someviestinnän tekemiseen ei löydy riittävästi tietoa ja taitoa. (26,5 %)

4

Kohderyhmän tavoittaminen haastaa vastanneita. Neljäsosa kokee, että järjestö ei tavoita somesta haluamiaan ihmisiä. (25,8 %)

5

Moni vastanneista totesi myös, että oma jäsenistö ei käytä lainkaan somea. (25,4 %)

6

Suunnitelmien ja somestrategian puute on haasteena viidesosalle vastanneista. Tämä vaikeuttaa viestintää ja sen toteuttamista. (21,5 %)

Muita haasteita järjestösomessa

7

19 % vastanneista oli sitä mieltä, että vapaaehtoisten sitouttaminen someviestintään on vaikeaa.

8

18 % vastanneista nosti haasteeksi sen, että someviestintää ei ole vastuutettu kunnolla kenellekään. Tämä vaikeuttaa viestintää.

9

17,5 % koki algoritmien vaikeuttavan järjestön some-viestien perillemenoä oleellisesti.

10

13,4 % totesi, että some-onnistumisten seuranta ja analysointi on vaikeaa. Tämä haastaa viestinnän onnistumisten toteamista.

Vertailtaessa paikallisten, alueellisten ja valtakunnallisten toimijoiden vastauksia toisiinsa, samat haasteet toistuivat vastauksissa. Eniten eroja oli painotuksissa valtakunnallisten ja paikallisten kohdalla: valtakunnallisten järjestöjen kaksi suurinta haastetta olivat aika ja algoritmit, kun taas paikallisilla ne olivat jäsenten puute somessa ja somen käytön osaaminen.

Somen haasteet 2020-2022

2020

1. Jäsenet ei somessa

2. Ei tavoiteta haluttuja

3. Suunnitelmien puute

4. Some ei kenenkään vastuulla

5. Ylläpitäjien puute

2022

1. Ylläpitäjien puute

2. Ei aikaa somelle

3. Ei tarpeeksi osaamista

4. Ei tavoiteta haluttuja

5. Jäsenet ei somessa

★ UUSI

★ UUSI

Haasteissa korostuivat myös muut asiat

Tietoturva ja yleinen varovaisuus, paikallistoimijoiden tukeminen ja somen jääminen viimeiseksi tehtäväksi muiden töiden jälkeen nousivat esiin avovastauksissa.

Tänä vuonna somen haasteista kysyttäessä tietoturva, yksityisyys ja yleinen varovaisuus korostuivat vastauksissa. Pohdintaa oli niin kuvien julkaisulupiin liittyen kuin siihen, mitä ylipäättään someen uskaltaa laittaa.

Liittotason järjestöä edustava vastaaja pohti vastauksessaan paikallistoimijoiden tukemista somen suhteen, koska some koetaan tärkeäksi viestintäkanavaksi, mutta osaamista puuttuu. Ratkaisuna on aloitettu somevapaaehtoisten kouluttaminen paikallisyhdistyksille.

Sosiaalisen median käyttöä haastavat pula tekijöistä ja ajasta. Monella toimijalla sosiaalinen media jää muun viestinnän ja töiden jalkoihin. Tämä voi vastaajien mukaan tarkoittaa myös sitä, että some-viestintää ei ehditä tekemään lainkaan, kun se on ns. viimeinen tehtävä.

Somen hyödyntäminen vaatii paljon aikaa.

On ollut haastavaa löytää henkilöitä, jotka sitoutuisivat ylläpitämään some-kanavia.

Huonosti hoidettu sosiaalinen media voi olla järjestölle huonompi asia kuin ei kanavia käytössä lainkaan.

Valtakunnallinen järjestö

Järjestösoma

Facebook on pysynyt somekanavien ykkösenä jo koko kartoituksen historian ajan. Paljon puheissa oleva TikTok ei ole ottanut paikkaansa kovin monessa järjestössä.

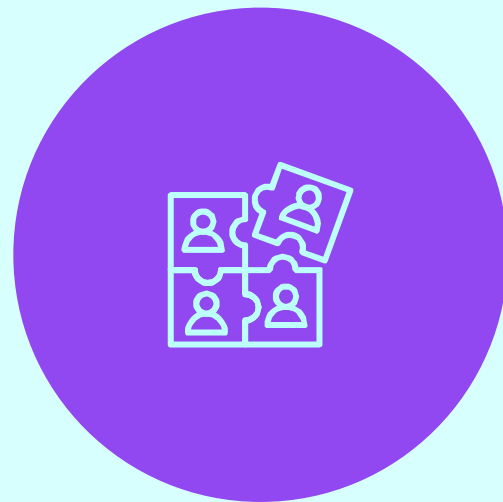
Sosiaalisen median onnistumistarinat kertovat, että sosiaalisesta mediasta on hyötyä monen järjestön viestinnälle että toiminnalle. Joillekin järjestöille some on ollut paras paikka järjestää toimintaa. Ne järjestöt, joissa ei käytetä sosiaalista mediaa, ovat enää pieni vähemmistö, ainakin tähän kyselyyn vastanneista.

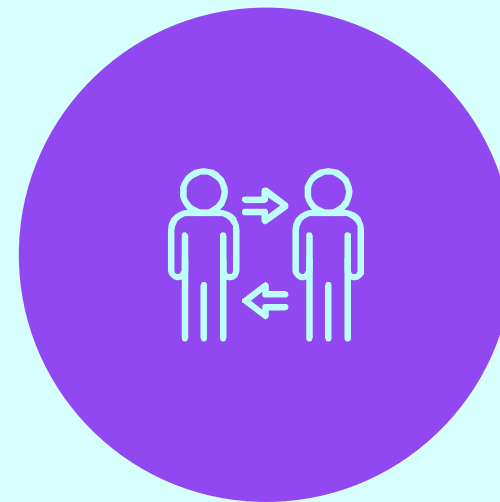
Haastava keskustelu ja häirintä

Haastavan keskustelun osio

vastaa seuraaviin kysymyksiin:

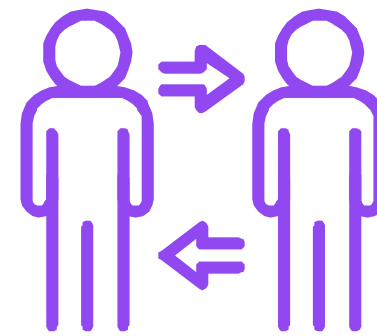
Paljonko järjestöt kohtaavat haastavaa keskustelua ja häirintää verkossa ja somessa?

Millaisia eroja kohdatuissa tilanteissa ja määrissä on paikallisten, alueellisten ja valtakunnallisten järjestöjen välillä?

Millaisilla tavoilla järjestöt ovat varautuneet vaikeampiin tilanteisiin tai häirintään verkon kanavilla?

5. HAASTAVA KESKUSTELU JA HÄIRINTÄ

Tilanteiden kohtaaminen

Haastavat keskustelutilanteet ja häirintä

Tässä osiossa selvitettiin, paljonko ja millaista haastavaa keskustelua tai häirintää järjestöt kohtaavat verkossa ja sosiaalisessa mediassa. Aihe on noussut esiin aiempien vuosien avovastauksissa, mutta tässä laajuudessa sitä ei ennen ole selvitetty.

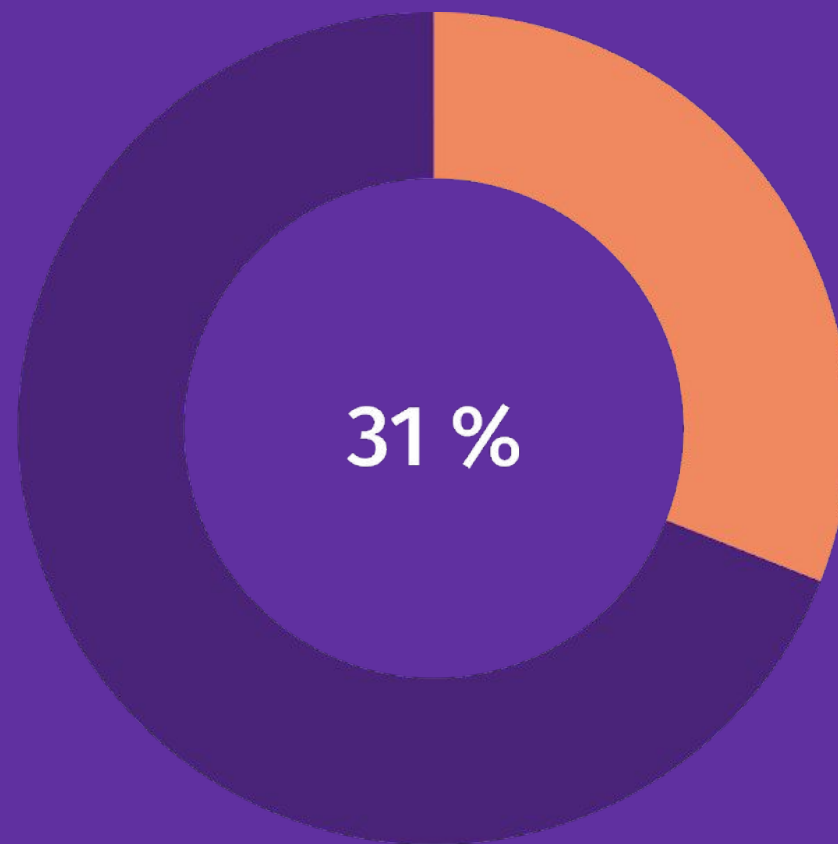
39 % ilmoitti järjestönsä kohdanneen vaikeampia keskustelutilanteita tai häirintää verkossa tai sosiaalisessa mediassa.

Kohdatuissa tilanteissa oli eroja suurten ja pienten järjestöjen kohdalla. Valtakunnallisissa järjestöissä vaikeampia tilanteita kohdattiin enemmän kuin alueellisissa ja paikallisissa yhdistyksissä.

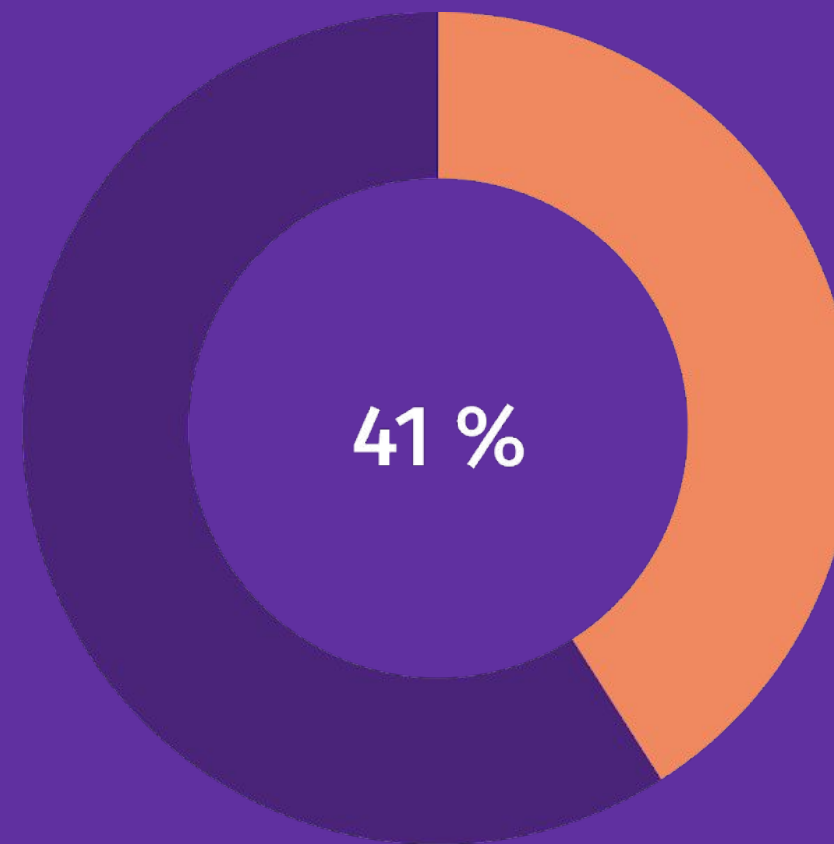
Avovastauksista kävi ilmi, että häirintää tai kriittistä kommentointia kohdattiin eniten koronaan, maahanmuuttoon, ihmisoikeuksiin ja ilmastoon liittyvissä teemoissa.

Kohdatut haastavat tilanteet olivat hyvin monenlaisia: kriittistä kommentointia, erilaisia huijausyrityksiä, väärän tiedon levittämistä järjestöstä, maalittamista ja samojen ihmisten toimesta tehtyä tahallista häiriköintiä.

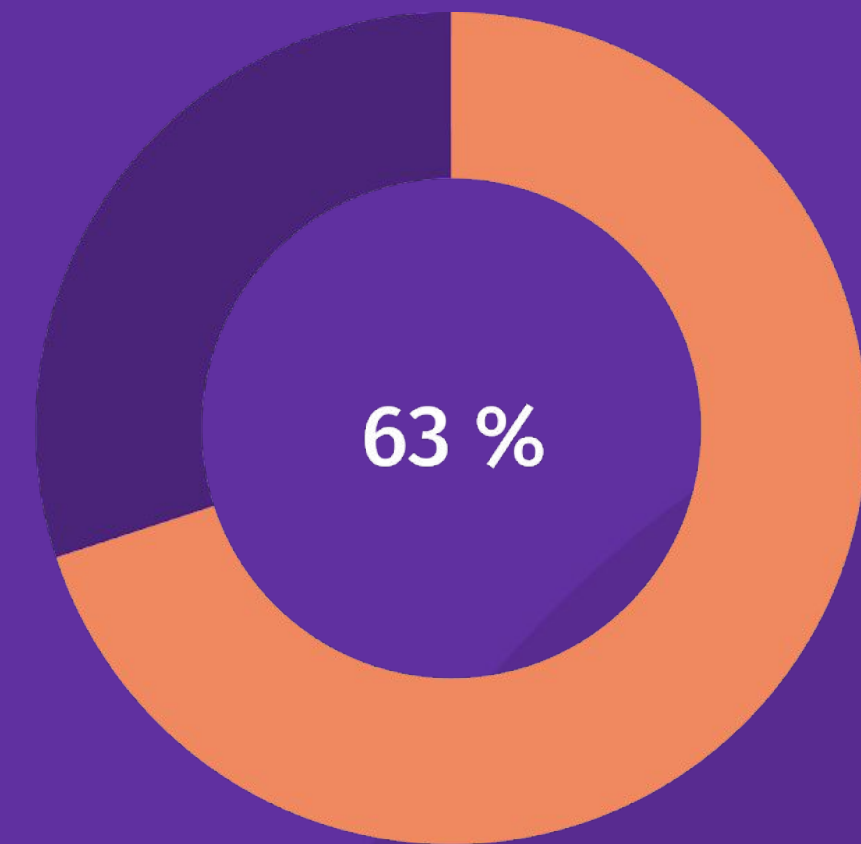
Haastavien keskustelutilanteiden kohtaaminen eri kokoisissa järjestöissä

Paikalliset

Alueelliset

Valtakunnalliset

Somen haastavat keskustelutilanteet ja järjestön kohtaama verkkohäiriköinti olivat selkeästi yleisempiä valtakunnallisissa järjestöissä kuin paikallistasolla.

Yleisimmät kohdatut tilanteet – kaikki vastaajat

1

Negatiivinen kommentointi järjestön tekemissä somejulkaisuissa (15,4 %).

2

Kriittinen arvostelu somekanavilla (9,2 %).

3

Paikkansa pitämättömän tiedon jakaminen järjestöstä tai sen ajamista asioista (6,8 %).

4

Kriittisiin somekeskusteluihin mukaan merkitseminen eli nk. tagääminen (5,9 %).

5

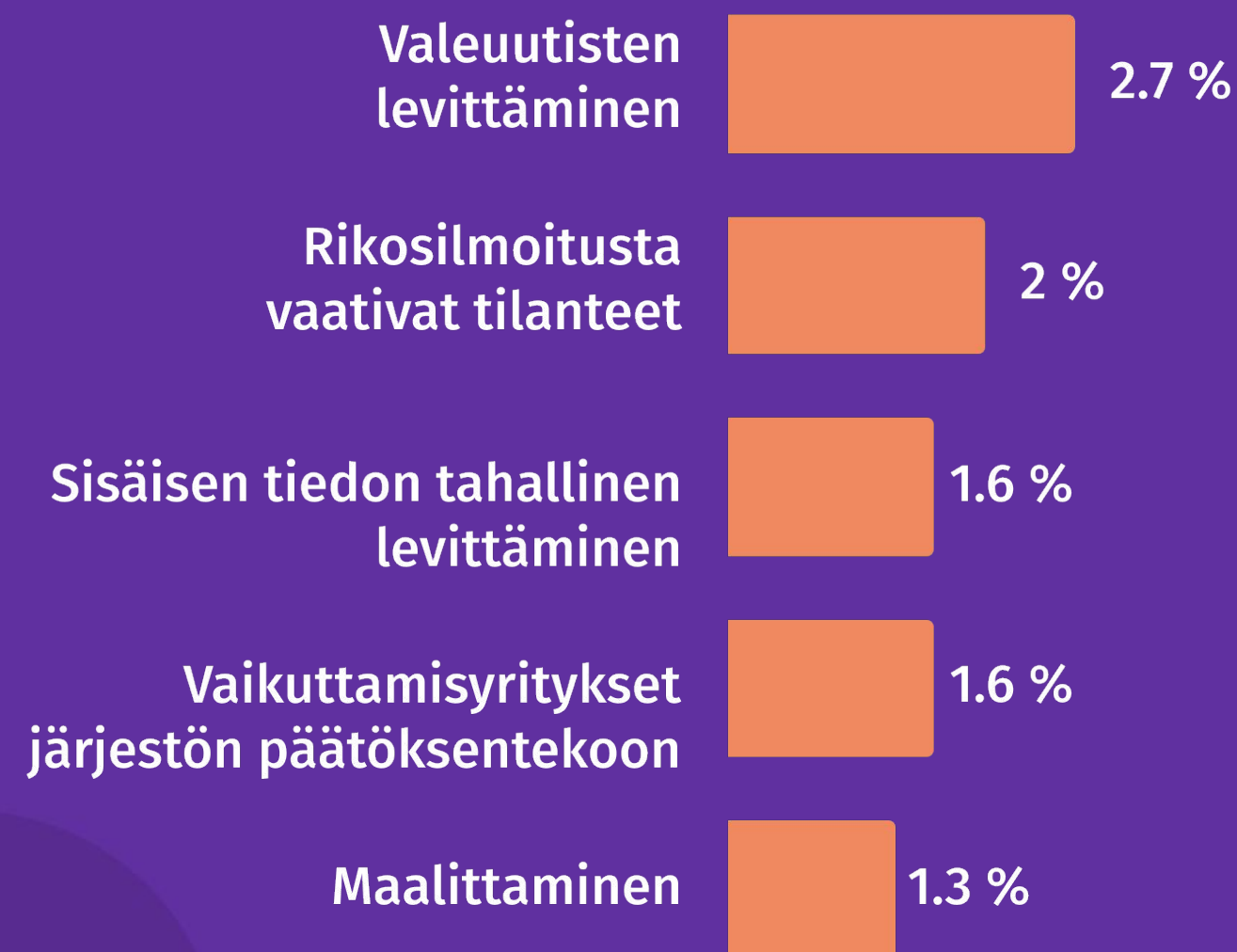
Häiritsevä sähköpostiviestintä (5,7 %).

6

Kriittinen arvostelu keskustelupalstoilla (5,6 %).

Yleistä on kritiikki, vakavampaa toimintaa kohdataan harvemmin

Harvemmin kohdatut tilanteet

Eniten negatiivista kommentointia kohdattiin kaikkien vastaajien kohdalla järjestön itse tekemissä some-julkaisuissa.

Vähemmän korostuivat vakavammat tilanteet kuten maalittaminen, vaikuttamisyritykset järjestötyön tekemiseen tai rikosilmoitusta vaatineet tilanteet.

Henkilöön kohdistuvaa herjaamista oli kohdattu 21 vastaajan kohdalla. Lisäksi 24 vastaajaa ilmoittivat somen työkäytön ja negatiivisen keskustelun kuormittaneen henkilöstöä tai luottamushenkilöitä.

Verkkotapahtumissa tehtävää tai yhteistyökumppanien häirintää kohdattiin vain aivan muutamien kohdalla.

Somehäirintä on kuluttavaa ja vaikuttaa siihen, että kaikki yhdistyksemme toiminnasta kiinnostuneet eivät halua tai uskalla lähteä mukaan yhdistyksemme toimintaan ainakaan näkyvästi, ettei häirintä ja maalittamisyritykset ala kohdistua myös heihin.

Valtakunnallinen järjestö

Välillä tulee pienimuotoista häirintää ja takana ovat usein vain muutamat yksittäiset henkilöt. Häirinnän taustalla saattavat olla henkilön oman elämän haasteet eikä ongelmat aina varsinaisesti liity liiton toimintaan.

Valtakunnallinen järjestö

Kohdattuja tilanteita on monenlaisia

Avovastauksissa nousi esiin tilanteita pommiuhkista huijauskaveripyyntöihin. Yleisesti vastauksissa korostuivat ihmisten epäasiallinen käytös, järjestön arvoihin liittyvä kriittinen keskustelu ja väärän tiedon levittämisen monenlaiset muodot.

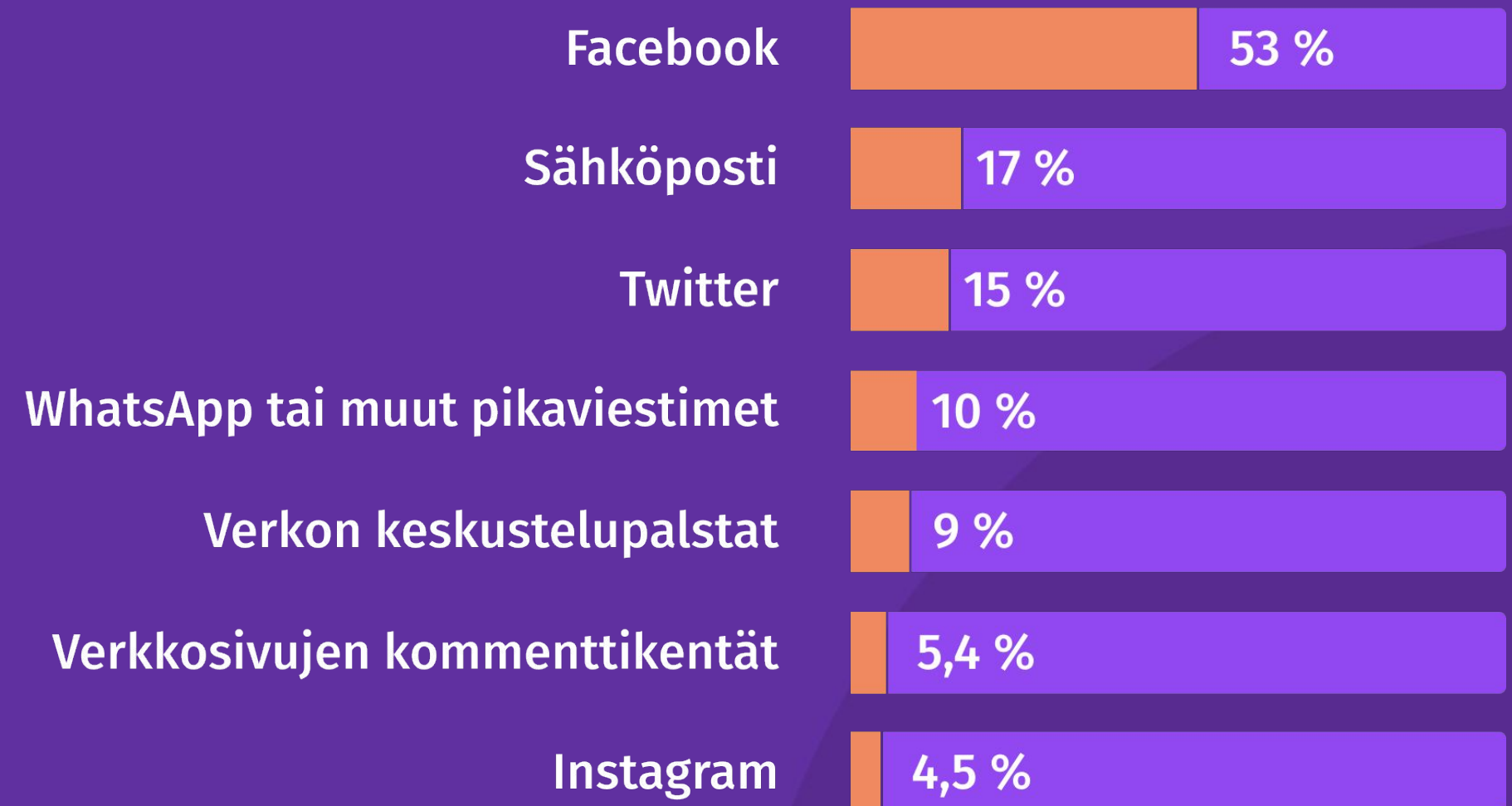
Moni kertoi, että häirintää tekee usein pieni joukko ihmisiä, mutta se riittää kuormittamaan järjestötoimijoita paljon. Toisten vastaajien kohdalla häiritsevä viestintä tuli järjestön ulkopuolelta, mutta moni mainitsi kriittisten keskustelijoiden olevan myös järjestön omaa väkeä.

Haastavan keskustelun ympäristöt

Kysyimme, millä kanavilla ja ympäristöissä haastavaa keskustelua tai häirintää kohdataan. Vastauksissa oli hajontaa, mutta eniten häirintää kohdattiin sosiaalisessa mediassa.

Tämän lisäksi tilanteita on tullut vastaan myös sähköpostin, keskustelupalstojen ja asiakaspalveluun käytettyjen verkkokanavien kohdalla.

Kanavat, missä tilanteita kohdataan

Kysymykseen ei osannut vastata 31 prosenttia vastanneista.

Haastavaa keskustelua ei kohdata jatkuvasti

Vastaajien kohdalla vain muutama ilmoitti kohtaavansa häiritsevää kommentointia tai haastavia keskustelutilanteita usein.

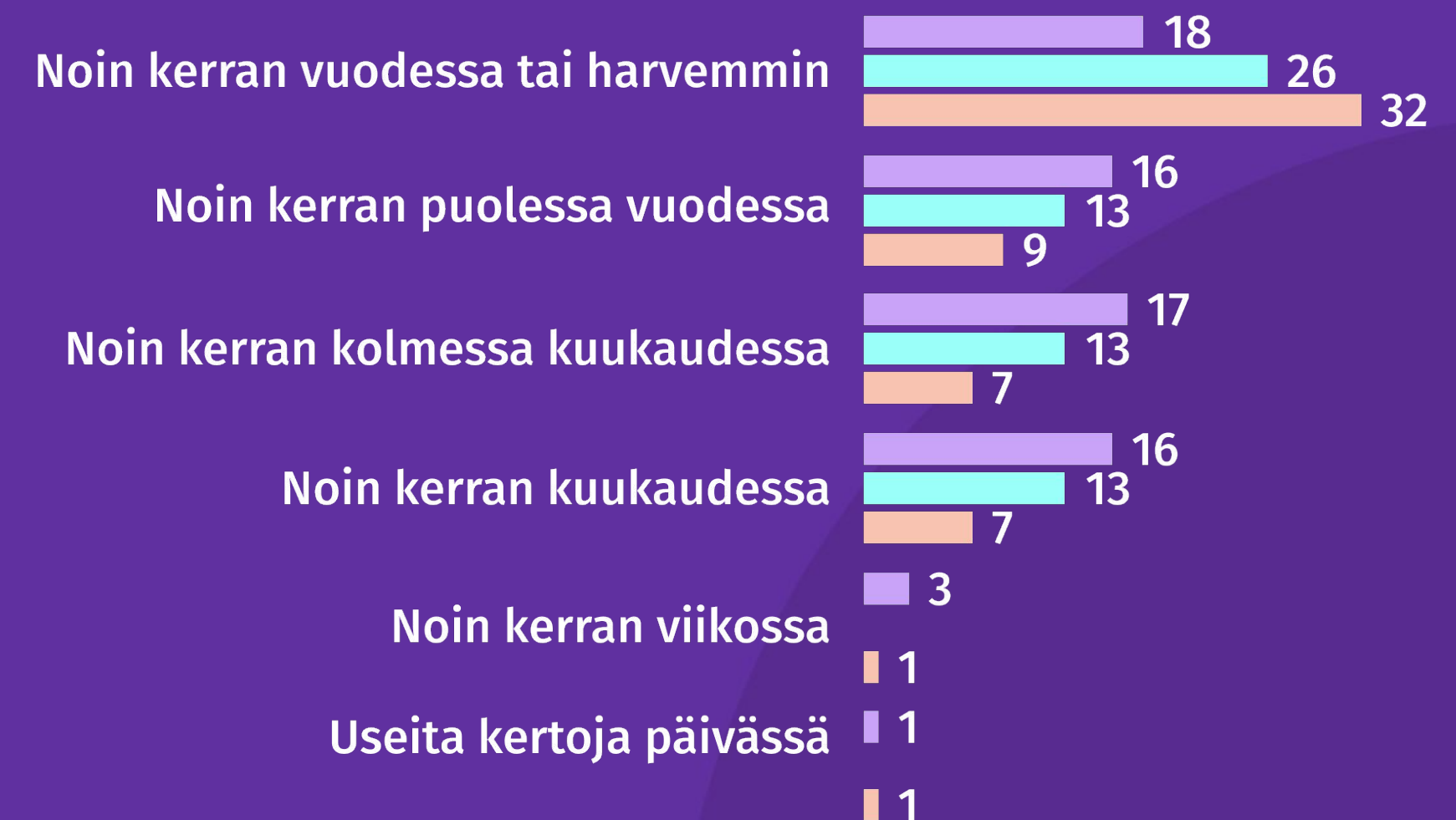
Valtakunnallisissa järjestöissä tilanteita kohdattiin tasaisesti kuukausittaisesta häiriköinnistä kertaan vuodessa.

Alueellisista järjestöistä suurin osa tilanteita kohdanneista oli törmännyt niihin kerran vuodessa tai harvemmin.

Paikallisten toimijoiden kohdalla tilanteita kohdattiin vielä tätäkin harvemmin.

Tilanteiden kohtaamisen yleisyys

● paikallinen ● alueellinen ● valtakunnallinen

”

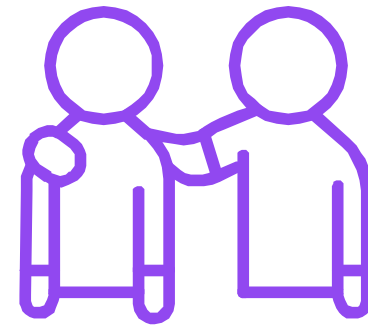
Ihmiset käyttäytyvät epäasiallisesti. Kielenkäyttö on luokatonta ja olen antanut luvan moderoida sellaiset viestit pois. Tarvittaessa henkilöt estetään. Asialliseen sävyyn esitetty kritiikki on arvokasta ja toki jätetään kanaville.

Valtakunnallinen järjestö

”

Olimme juuri tehneet kriisiviestinnän suunnitelman, jonka otimme käyttöön. Vastasimme kriittiseen keskustelunavaukseen marssijärjestyksemme mukaisesti. Tilanne päättyi hyvin.

Alueellinen yhdistys

5. HAASTAVA KESKUSTELU JA HÄIRINTÄ

Varautuminen tilanteisiin

Haastaviin tilanteisiin varautuminen

Lähes puolet eivät ole varautuneet verkon ja somen haastaviin tilanteisiin mitenkään.

53 % kaikista vastanneista kertoi, että ovat varautuneet haastavaan keskusteluun tai häiriköintiin jotenkin.

Järjestökoon perusteella varautumista oli tehty seuraavasti:

- Valtakunnalliset 66 %
- Alueelliset 61 %
- Paikalliset 37 %

Varautumiskeinoissa listasimme useita erilaisia tapoja haastavan keskustelun ja häirinnän hallintaan. Valtakunnallisissa järjestöissä muista erottui esim. henkilöstön mahdollisuus käyttää työpsykologin palveluita tilanteiden ratkomiseen.

Paikallistasolla tilanteista taas keskusteltiin paljon sisäisesti.

Yleisesti varautumiskeinoissa kaikkien järjestötasojen kohdalla korostuivat eniten hyvän keskustelukulttuurin vahvistaminen omalla toiminnalla, erilaisten haastavien keskustelutilanteiden tunnistaminen sekä sen määrittely, kuka eri tilanteissa järjestöstä on kulloinkin äänessä.

Näin järjestöt ovat varautuneet haastaviin keskustelu- ja häirintätilanteisiin verkossa ja somessa

1

Pyrimme vahvistamaan hyvää keskustelukulttuuria omalla toiminnallamme verkossa ja somessa. (15,2 %)

2

Keskustelemme aiheista sisäisesti kokouksissa ja muissa tilanteissa. (14,7 %)

3

Olemme tunnistaneet paljon kritiikkiä ja kommentointia herättävät aihepiirit. (12,4 %)
Olemme tunnistaneet toistuvat kriitikot ja haastavat keskustelijat. (11,5 %)

4

Olemme määritelleet, kuka meiltä kommentoi erilaisissa tilanteissa. (9,7 %)

5

Tiedämme, koska tilanteet edellyttävät yhteydenottoa viranomaisiin tai rikosilmoituksen tekemistä. (9,7 %)

6

Olemme lisänneet positiivista viestintää negatiivisen vastapainoksi. (7,7 %)

Haastavat keskustelut ja häiriköinti verkossa ja somessa

Kaikista vastaajista 39 % on kohdannut jonkinlaista häirintää tai haastavia keskustelutilanteita verkon eri ympäristöissä. Tilanteita oli tullut vastaan enemmän valtakunnallisella kuin paikallisella tasolla. Haastava viestintä oli useimmilla omiin somejulkaisuihin tulleita kriittisiä kommentteja, mutta myös väärän tiedon tahalliseen levittämiseen tai häiritsevään sähköpostiviestintään törmättiin. Vakavampia tilanteita kuten maalittamista tai päätöksentekoon vaikuttamista kohdattiin harvoin. Järjestöistä noin puolet ovat varautuneet tilanteisiin ja eniten käytetty tapa vastata negatiiviseen viestintään oli vahvistamalla hyvää keskustelukulttuuria omalla toiminnallaan.

Tulevaisuus

Miltä järjestöjen digikehityksen tulevaisuus näyttää?

Tulevaisuuden näkymissä yhteistä oli, että digikehityksen arveltiin muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta etenevän vääjäämättä. Työ- ja toimintakulttuurin muutos on pysyvää.

Digikehityksen kelkkaan pääseminen ja siinä pysyminen on järjestöille elinehto. Toiset näkivät tulevaisuudessa huolenaiheita, toiset pikemminkin mahdollisuuksia.

Kohtaamisen tärkeys

Etäkokoukset ja -koulutukset ovat tulleet jäädäkseen. Paikallinen yhteisöllisyys ja verkossa tapahtuva järjestötyö tulevat olemaan hybridiä. Verkko ei kuitenkaan korvaa kohtaamisia, joilla on suuri merkitys. Lähitapaamisiin ja tapahtumiin panostetaan edelleen.

Osaaminen huolettaa yhä. Kun teknologia muuttuu jatkuvasti, osaamista pitää päivittää. Jotta tuen antaminen ei jää vapaaehtoisten tai hallituksen jäsenten kontolle, järjestetään verkkokoulutuksia ja webinaareja, joiden tallenteita hyödynnetään myöhemminkin. Oma haasteensa ovat jatkuvasti muuttuvat sosiaalisen median kanavat, joiden perässä pitäisi pysyä.

Jäsenistön odotukset ja sitoutuminen

Ihmisten pitkäkestoisen sitoutumishalun arvellaan vähenevän. Etäosallistuminen on kuitenkin osaratkaisu siihen, että järjestöjen toimintaan saadaan jatkossakin mukaan väkeä. Jäsenet ja asiakkaat ovat jo tottuneet digitaalisiin palveluihin ja toimintatapoihin ja odottavat niitä myös järjestöiltä.

Turvallisuus

Erilaisiin kriiseihin tulee varautua ja tietoturvasta huolehtia. Valppautta ja ymmärrystä tarvitaan myös sovellusten tietosuojan kanssa. Järjestöväen digiosaamisesta huolehtiminen on osa turvallisuustyötä ja jaksamisesta huolehtimista.

Kohderyhmien tavoittaminen

Viestinnän ja viestintäkanavien monimuotoisuus on uhka ja mahdollisuus. Pitää tietää, mistä omat kohderyhmänsä tavoittaa ja niihin on osattava tuottaa sopivaa, kiinnostavaa sisältöä. Sähköisen viestinnän rooli korostuu, mutta yhtä lailla pitää huolehtia myös heistä, joita ei digikanavia pitkin tavoiteta.

Resurssit

Kun järjestöt pystyvät teknologiaa hyödyntämällä hoitamaan hallinnolliset tehtävät kustannustehokkaasti, vapautuu voimavaroja varsinaiseen toimintaan. Laitteiden ja ohjelmistojen kustannukset kuitenkin huolettavat ja osittain pyritään turvautumaan maksuttomiin palveluihin.

Jatkuvaa aprikointia

Muuttuvassa ympäristössä tarvitaan jatkuvaa toiminnan ja käytössä olevien järjestelmien, kanavien ja työkalujen arviointia. Valintoja tulee tehdä niin, että ne resurssit huomioon ottaen palvelevat parhaiten kohderyhmiä.

Verkostot vahvistuvat

Järjestöjen väliset digitaaliset verkostot ja yhteistyö vahvistuvat. Käytössä on enemmän yhteisiä keskustelu- ja yhteistyöalustoja. Järjestötoimijat jakavat digitalisaatiokokemuksiaan ja oppivat toisiltaan.

Avoimin mielin, kokeillen

Korona-aika haastoi ajattelemaan uudella tavalla ja kokeilemaan epätavanomaisiakin keinoja. Kokeilemisen kynnys on nyt ylitetty ja ollaan avoimempia uusille ideoille ja toimintatavoille.

Optimistinen näkemys olisi se, että digitalisaatio toisi järjestön jäsenet lähemmäksi toisiaan ja entisestään vahvistaisi yhteisöllisyyttä yhteisen asian hyväksi.

Ehkä sitten samanmieliset yhdistyvät virtuaalisesti metaversumissa.

Valtakunnallinen yhdistys

Katso tallenne - anna palautetta

Julkaisutilaisuuden tallenne

19.1.2023 klo 9-11.30
pidetyn tilaisuuden tallenne
julkaistaan Järjestödiggi-sivustolla
osoitteessa www.jarjestodigi.fi

Tutustu aiempiin tuloksiin

Järjestödiggi-sivustolta löydät tiedot
ja raportit myös aiemmista
kartoituksista 2017-2020.

Palaute ja kehittämisideat

Voit lähettää palautetta ja
kehittämisideoita kartoitusta
koskien osoitteeseen
info@viestintapiritta.fi

JÄRJESTÖDIGI 2022

#järjestödigigi2022

Osallistu keskusteluun tunnisteella #järjestödigigi

www.jarjestodigi.fi

Lisätietoja kartoituksesta ja yhteydenotot:

info@viestintapiritta.fi

Visuaalinen suunnittelu: Eetu Pietarinen

